

ST
Magyar Nemzeti Muzeum

BÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Kralja Petra ul. 30.
I. n. Telefonszám 21-37, éjjel 20-58. Sürgőnyelmi „Délbácska”
Novisad. Póstatakarékpénztári csekszámla Zagreb: 46.692.

Novisad, 1929. Szeptember 8.
VASARNAP

Elfizetési ára: egy óra 40 din., három óra 120 din., fél
évre 240 din., egész évre 480 din. Egyesszám ára hétköznap
1.50 din., vasárnap 2 din. Külföldön egy hónapra 50 dinár.

Az indiai, a litván, a görög és spanyol delegátus szólalt fel tegnap a Népszövetség közgyűlésén

Megtörtént a népszövetségi palota ünnepélyes alapkövetéle

Genéből jelentik: A népszövetségi közgyűlés tegnap plenáris ülésén, az évi jelentés általános vitájához Habibullah indiai delegátus szólott hozzá. A leszerelés fontosságát hangsúlyozta, a leszerelés elengedhetetlen feltételének a biztonság körülbástyázását tekintve.

A következő szónok Voldemaras litván miniszterelnök volt. Visszapillantást vetett a Népszövetség első tíz évére és részletezte, hogy a Népszövetségnek mennyire sikerült megvalósítani kitűzött feladatait.

Venizelosz görög fődelegátus szintén meleg szavakkal méltatta a Népszövetség munkáját és annak a reményének adott kifejezést, hogy a jövőben még erősebb biz-

tosítékokkal sikerül körülbástyázni a világ lélekjét. Beszéde végén lejelentette, hogy a maga részéről mindent el fog követni, hogy Görögország elfogadja a kötelező döntőbíráskodásról szóló záradékot.

Quinonez de Leon spanyol fődelegátus volt a tegnapi ülés utolsó szónoka. Az ő beszéde is a Népszövetség munkájának dícséretében merült ki.

A legközelebbi gyűlés hétfőn lesz, amikor is Stresemann német birodalmi külügyminiszter is fel fog szólalni.

Tegnap délután ünnepélyes keretek között helyezték el az új népszövetségi palota alapkövét.

XII. Zagrebi Vásár

1929. szeptember 7-16-ig
ÁLTALÁNOS NEMZETKÖZI MINTAVÁSÁR
különleges vásárokkal

TEXTIL és textilipar anyag SZÖRMÉK és szőrme- konfekció BŐR és bőrfeldolgozás PAPIR és papírfeldolgozás ÜVEG és porcellán	NEHÉZ IPAR, VAS és FÉM IPAR FŰTŐKÉSZÜLÉ- KEK SZÁLLODAI KIÁLLÍTÁS
--	---

MEZŐGAZDASÁG (gépek, felszerelések, műtrágya és egyéb szakszerű cikkek, mezőgazdasági termények)

II. Orvos- egészségügyi és állatorvosi kiállítás az orvosi kongresszus és az állatorvosok és gyógyszerészek gyűlése alkalmából.

III. Nemzetközi vásár belföldi tenyészállatok részére, az új városi vásártéren.
Szövetkezeti napok:

A vásárokon, tengeri hajókon és repülőgépeken 50% engedmény! Utazási igazolványok ingyenes visszatárára 30 dinárért az összes utazási irodákban, az Első Horvát Takarékpénztár fiókjainál, az összes nagyobb városok pénzügyintézeténél, valamint a vasúti állomásokon kaphatók.

Ófelsége aláírta a hadsereg és a tengerészet szervezetéről szóló új törvényt

A repülőszolgálatot két évre emelik fel

Beográdból jelentik: Ófelsége a király aláírta a hadsereg és a tengerészet szervezetről szóló új törvényt. A törvény meghagyja az eddigi 18 hónapi szolgálatot, kivéve a repülőknél, ahol

a szolgálatot két évben állapítja meg.

A diákok már tizenhétéves korukban megkezdhetik a rendes katonai szolgálatot.

Az angol Waghorn győzött a Schneider kupáért folytatott repülőversenyen

A versenyen másfél millió ember vett részt

Londonból jelentik: A Schneider kupáért folytatott küzdelem szenzációs és izgalmas keretek között folyt le.

A versenyen nem kevesebb, mint másfélmillió ember vett részt.

A közönség sátrakban töltötte az éjszakát, a verseny tartama alatt pedig a közönség soraiból sokan a vízbe estek, akiket buvárok mentettek ki a hullámokból.

A Schneider kupa győztese

Waghorn angol repülő lett, aki 328.63 angol mérföldnyi átlagos sebességet ért el.

— Tömeges sebesülés a csehszlovák hadgyakorlatok során. Prágából jelentik: A most folyó hadgyakorlatok során tegnap súlyos szerencsétlenség történt Privigye község mellett. A tüzéség egy sziklafalra tüzelt, amely mögött katonai osztag húzódott meg. A lövedékrészek a sziklafalról visszapatantak és husz katonát többé-kevésbé súlyosan megsebesítettek. Mindannyiukat kórházba kellett szállítani.

Egy politikai emigráns revolveres merényletet követett el a bécsi magyar követség sajtóelőadója ellen

A merénylő személyazonosságát még nem sikerült megállapítani — A sajtóelőadó csak könnyebb sérülést szenvedett

Bécsből jelentik: Tegnap délnél 12 órakor Chalupny Béla magyar emigráns, aki egy meidlingi telep lakója, belopózott a magyar követség épületébe. A második emeletre ment fel, ott berontott Ziegler Vilmos sajtóelőadó szobájába, és

revolveréből kétszer rálőtt a sajtóelőadóra.

Ziegler sajtóelőadó könnyebb sérüléseket szenvedett és a kórházból sebeinek bekötözése után elbocsátották. A sajtóelőadó még a hivatali órákban ismét megjelent a követségen, ahonnan délután 2 óra tájban távozott.

A merénylő már tegnapelőtt beszélni akart Zieglerrel, azonban nem találta hivatalában és ezért tegnap reggel ismét felkereste a követségen. A követségen beszélt Zieglerrel, majd a magyar konzulátusra ment, ahonnan visszatért a sajtóelőadó hivatalába és elkövette a merényletet.

Hír szerint

a merénylő álnevet jelentett be

és személyazonosságát még nem sikerült megállapítani. Az egyik verzió szerint állítólag ügyvéd és dr. Buda a neve. Letartóztatták és kilétének megállapítására megindították a nyomozást.

Méreggel is dolgoznak az arabok

Az angol katonaság ellen az arabok közt mindig nagyobb és nagyobb lesz a gyűlölet s minden alkalmat megragadnak, hogy ártsanak az angol tiszteknek.

Bulfin kapitány, az angol megszálló csapat tisztje motorbiciklin ellenőrző köruton volt s mikor visszatért utjáról megpihent Jenin arab telepen Tiberias közelében. A fáradt kapitány betért egy arab telepre és kávét kért. Azután hazaindult, de már

utközben heves fájdalmak lepték meg és nagy fejfájás kínozza.

Azonnal a haifai kórházba szállították, ahol a tiszt

rettenetes kínok közt meghalt.

A boncolás megállapította, hogy egy ismeretlen, de

erős méreg okozta a tiszt halálát.

Az angol hadseregnek szigorúan megtiltották, hogy az araboktól élelmiszert és italt elfogadjanak.

Szabad állam létesítését kívánják az amerikai arabok

Washingtonból jelentik: Az amerikai állampolgár arabok tegnap felkeresték Stimson államtitkárt és azt kívánták tőle, hogy Palesztinában a zsidó állam helyett, szabad arab államot létesítsenek.

Stimson kiméletlenül visszautasította a követeléseket és komolyan figyelmeztette az arabokat, hogy ennél a kérdésnél a civilizáció ügyéről van szó, amelyet nem lehet erőszakkal, vagy gyilkosságokkal előbbre vinni.

A kisantant repülőverseny résztvevői tegnap délelőtt Beográdba érkeztek

Elsőnek Sintics kapitány érkezett a bezsaniai repülőtérré

Beográdból jelentik: A kisantant és Lengyelország repülőversenyén résztvevő pilóták tegnap délelőtt Beográdba érkeztek a bezsaniai repülőtéren szálltak le.

Elsőnek érkezett Sintics kapitány, utána Bajdak Leonid főhadnagy, majd egy cseh és egy lengyel repülő.

Sintics és Bajdak délben 12 órakor folytatták útjukat Bukarest felé. Radonics őrnagy motordefektus következtében Varsoiban visszamaradt.

Sintics kapitány érkezett elsőnek Bukarestbe

Bukarestből jelentik: A kisantant repülőverseny résztvevői közül elsőnek Sintics kapitány érkezett Bukarestbe délután 3 órakor. Utána Kaja csehszlovák őrnagy szállt le, harmadiknak pedig Bajdak Leonid főhadnagy.

Markiesics kapitány Avia géppel Pardu bitz mellett teljesen lezuhant. A gép teljesen összetört, a kapitány megsbesült.

A rendőrség letartóztatta Birdics Gyorgye noviszádi ügynököt, aki hadikárpótlási kötvényekkel szélhámoskodott és a felektől beszédett pénzt elmulatta

A rendőrség felhívja a károsultakat, jelentkezzenek a főkapitányság bűnügyi osztályán

Már néhány hónappal ezelőtt több panasz érkezett szerkesztőségünkbe, leginkább szegény iparos és munkásemberektől, hogy a beogradi Gradjevinarszka Banka egyik noviszádi ügynöke hadikárpótlási kötvényeket adott el részletfizetésre s ámbár az illetők az összes részleteket kilizették

sohasem kapták meg a kötvényeket.

A Delbácska a felmerült panaszok alapján akciót indított a csalások kiderítésére s listát állított össze azokról, akiket a lelketlen ügynök jelentékeny összegekkel megkárosított. Párhuzamosan a Delbácska akciójával a rendőrség is tudomást szerzett a csalásokról s tegnap két konkrét feljelentés alapján

letartóztatta Birdics Györgye noviszádi ügynököt, aki a csalások legnagyobb részét elkövette.

Birdics kisebb-nagyobb előlegeket vett

fel a hadikárpótlási kötvényekre s azonfelül tízezer dinárinyi életbiztosítást ígért azoknak, akik a kötvényekből vásárolnak. Csakhamar kiderült azonban, hogy Birdics Györgye

az összes felvett előlegeket a maga céljaira használta fel és a pénzt elmulatta.

A rendőrség most nagyszabású nyomozást indított Birdics Györgye összes szélhámoságainak kiderítésére, egyben

felszólítja a károsultakat, akiket Birdics becsapott, jelentkezzenek azonnal a rendőrség bűnügyi osztályán.

A Delbácska egyidejűleg átadta a rendőrségnek azoknak a károsultaknak a listáját, akik annak idején szerkesztőségünkben jelentkeztek.

Az ágyban vendég, az ágy alatt holttest

Két napig feküdt egy meggyilkolt nő holtteste a szálloda szobájának ágya alatt, míg a vendégek az ágyban aludtak

Pozsegáról jelentik: Minden részletben borzalmas és fantasztikus detektivregénybe illő gyilkosságról érkezett jelentés a pozsegai ügyészséghez. Velika nagyközség egyetlen szállodájának 11-es számú szobájában egy ágy alatt meggyilkolt női holttestre akadtak.

A holttest két napig lehetett az ágy alatt, miközben az ágyban ujonnan megszállt vendégek zavartalanul aludtak.

A holttestre végre a szoba hatodik vendége bukkant rá, akinek az volt a szokása, hogy lefekvés előtt minden szálloda szobájában a szekrényt és ágyak alját átvizsgálja. A vendég a holttestben előbb gyilkost vél felismerni és lármát csapott. Csak ami kor az ordítására senki sem jelentkezett és a vélt gyilkos nem adott életjelt magáról, tért vissza az ágyhoz, amelynek alját alaposan megvizsgálta és megállapította, hogy egy halott nő fekszik ott.

Az előhívott rendőrség megállapította, hogy a nőt meggyilkolták. A meggyilkolt nő, akinek kilétét még eddig nem lehetett megállapítani, külseje után ítélve azonban a könnyelmű nők közül való. A kihallgatott tanúk közül egyedül a portás kijelentéséből lehet némi támpontot nyerni a nyomozás

megkezdéséhez. A portás állítása szerint a szállodában az elmúlt napokban egy idegen szőke fiatalember, aki nagyon idegesen viselkedett, szobát keresett. Később találkozott ismét ezen fiatalemberrel a szállodában, de arra határozottan emlékszik, hogy az ott szobát nem kapott, mivel minden foglalt volt. Egy ideig azonban fenn volt a szállodában.

A fiatalember kilétének megállapítására a rendőrség minden intézkedést megtett és remélhetőleg nemsokára már némi világosság lesz ebben a sötét ügyben. A községben ez a titokzatos gyilkosság nagy szenzációt keltett.

Pikáns karikatura miatt elvesztette állását a szovjet külügyi népbiztosa. Moszkvából jelentik: Megerősítik azt a hírt, hogy Lunacsarszki külügyi népbiztos lemondott. A lemondás oka az, hogy a Lunacsarszki által szerkesztett folyóirat egyik legutóbbi számának első oldalán karikatura jelent meg Sztalinnól, amely Sztalint fátyol nélküli, emancipált mohamedán hölgyek társaságában ábrázolja. A rajtot olyan szöveg kísérte, amely miatt Sztalin komolyan megnehezte.

Villamos felszerelési anyagok

legnagyobb raktára

ALTERNO-RELAIS

MŰSZAKI VÁLLALAT • NOVISAD
TELEFON 24 14, 24 87

A berlini nagy rádiókiállításról

Ismét megnyiták a rádiókiállítás kapui és mint minden évben, ugy ezuttal is fokozott érdeklődés kísérte a megnyitást, amelyen bebizonyítást nyer: mennyit fejlődött a rádiótechnika az elmúlt évben.

A laboratóriumokban fáradságtalanul dolgoztak. A rádiókiállítás megmutatja az elért eredményt. Így természetes, hogy mindenki a szükségletét az elkövetkezendő szezonra a kiállításon szerzi be, ahol mindig a legújabbat és legjobbat veheti meg. Éppen az ideai rádiókiállításon állapítható meg, hogy az elmúlt szezon óta hatalmas lépésekkel haladtak előre. Különösen óriási fejlődést mutatnak az erősítő berendezések. Ma már minden kávéház és nyilvános helyiség aránylag kevés pénzért beszerezhet egy ily gramfon erősítő berendezést vendégei szórakoztatására.

Feltűnő fejlődést mutatnak továbbá a villanyhálózati készülékek. Már régi kívánság volt a telepektől megszabadulni és a világi hálózati hálózatot mint áramforrást felhasználni. Kezdetben ez nehezebben ment, miután a villanyhálózatban fellépő zavarokat alig sikerült kiküszöbölni. Fáradságos munkával azonban sikerült mégis kedvező eredményt elérni. A selektív, hangerős, minden mellék, illetve hálózati zörejű mentes, egész Európát hangszóróval vevő villanyrádió megszületett! Így ezen a kiállításon egy a kereskedő, valamint a nagyközönség valóban olyan újdonságokat talál, amelyek még rövid idővel ennekeztől e puszán kívánságok voltak. Roppan nagy választékban állítottak ki hangszórókat, amelyek közül a legújabb típusú dinamikus hangszórók tűntek fel hangerőségükkel és hangtisztaságukkal.

Láttunk aránylag olcsó képtávíró, valamint drágább távolbaátó berendezéseket, amelyekkel azonban még nem érték el azt az eredményt, hogy a közönség igényeit kielégít hassék.

Mindezeket összefoglalva megállapíthatjuk, hogy az elkövetkezendő szezonban rádióberendezést vásárló vendégek olyan készülékek és hangszórók által rendelkezésükre, amelyek minden kívánságot kielégítenek.

Krausz Miklós

Edison szerint az emberiségnek sikerülni fog a napsugarakban rejlő óriási energiaforrást kihasználni. Londonból jelentik: Edison, a nagy feltaláló, legutóbbi sajtónyilatkozatában kijelentette, hogy a villamosenergia most még csecsemőkorát éli. Jövőnő fejlődését a villamos erőknél közvetlen energiaforrásokból (szénből, petroleumból stb.) való nyerésétől várja. Valamikor azonban az emberiségnek sikerülni fog a napsugarakban rejlő óriási energiaforrást is kihasználni. Azt hiszik, hogy a ma ismeretlen kívül még számos más energiaforrás is van. Kijelentette végül Edison, hogy 82 éves kora ellenére reméli, hogy még sokáig fog élni, mert felmenő rokonai mind száz évesnél idősebbek voltak.

Takarékoskodni a pelenkával?

Nem, erre semmi szükség sincs manapság!
— mondja Vidámné Bölcs Kató. Jól ápol
baba, mint amilyen az én Katicám, állandóan
hófehér ruhában fekszik. Gondoskodik erről a

Gyógyteleppé alakították át a kaszindói üdülőtelepet

A „Boszna” pavillont ünnepélyes keretek közt nyitották meg Nagyszabású átalakításon ment át az üdülőtelep

Szarajevótól 18 kilométernyire délnyugatra a Karszt egyik hegláncaként terül el a Kobilje hegység, Klek, Mladica, Zahori és Kobiljszki dol fensíkkal, amelynek kies völgyében, 620 méternyire a tenger színe fölött fekszik a sarajevói munkásbiztosító pénztár „Kaszindo” nevű üdülőtelepe.

A hatalmas tizenöt holdnyi területet amelyen ma az üdülőtelep van felépítve, még 1921-ben vásárolta a Járásai Munkásbiztosító Pénztárak Szövetsége, később a sarajevói munkásbiztosító pénztár, a Feltrinelli erdő-kitermelési cégtől, s már az első esztendőben pavilon rendszerűt

munkásüdülőhelyé alakította át a tisztviselő és munkáslakásokat, ahol most az egész ország munkássága üdülést és jól megérdemelt pihenést talál a megöröltető fizikai és szellemi munka után.

Azóta is állandóan modernizálódik és bővül a telep, úgy hogy ma már

220 munkásnak és alkalmazottnak nyújthat kényelmes elhelyezést.

Az üdülőtelep hegyekkel van körülveve s ugyyszólván teljesen szélmentes. Messze a városi forgatagtól és portól, a legnagyobb és legmodernebb komforttal felszerelve, valóban mintául szolgálhat a hasonló munkástelepeknek.

Az üdülőtelep központja a „Sarajevo” pavillon, amelyben az irodák, konyhák, férfi és női étkezdék, a könyvtár s a szükséges melléképületek vannak elhelyezve, míg az épület tetején, 600 négyzetméternyi területen

a fekvőtérasz van berendezve.

A pavillon mellett van a két hatalmas fürdőbázis, amelyhez földalatti csöveken vezetnek az üdítő hegyi vizet.

A pavillon nyugati részét a tagok számára rezervált veranda foglalja el, ahol a betegek esős időben tartózkodhatnak s ahonnan gyönyörű kilátás nyílik a legszebb és a színharmónia ragyogó pompájában virágzó rózsákkal és szegfűkkel beültetett parkokra. A központi pavillon körül 200 méternyi távolságban egymástól hatalmas fenyők és ciprusfák közepette terül el a telep többi pavillonja: a „Beograd”, „Banjaluka”, Mostar, Skoplje, Subotica, Cetinje, Split, Novisad, Ljubljana és Zagreb. Minden pavillonban 1—4 ágyas szobák állnak a betegek rendelkezésére, közös mosdó és külön melléképületekkel. Az országot mentén a Kaszindo nevű patak folyik, kristálytisza vizével, a patakon túl pedig a kaszindói szanatórium gazdasági telepe fekszik.

A szociális biztosítás szervei minden évben egy-két hónapi tartózkodásra küldik ide betegeiket. A páciensek állandóan a pompás és zamatos hegyi levegőben tartózkodnak s sétával, fekvéssel, alvással, valamint különböző társasjátékokkal töltik el idejüket. Naponta ötször kapnak kifogástalan étkezést.

Mi sem természetesebb, hogy itt is több ízben hangzottak el különböző kifogások az étkezés és a túlságosan szabad életmód ellen, ami egyébként érthető is, ha tekintetbe vesszük, hogy

itt az ország minden részéből a legkülönbözőbb felfogású, izlésű és mentalitású emberek jönnek össze,

Délszerbiából és Nyugatszlovéniából, Montenegróból és a Vojvodinából, a tanonctól kezdve a legkülönbözőbb társadalmi osztályokon végig egészen a magasrangú hivatalnokokig és bankigazgatókig.

Igy azután többrendbeli komoly és komolytalan kifogás hangzott el, ha azonban tekintetbe vesszük, hogy Kaszindóban a hivatalos statisztika megállapítása szerint

a kétszáz páciens hetenként átlag 200 kg súlygyarapodást ér el,

könnyen megérthető, hogy a kifogások főleg a túlságosan igénybevett személyes szabadság ellen irányultak, amelyek sok esetben zűrzavart és kellemetlenségeket idéztek elő.

Az üdülőtelep vezetősége most radikális lépésre határozta el magát s új reformok bevezetésével véget vetett az eddigi rezsimnek.

Az üdülőtelepet ugyanis szanatórium rendszerű gyógyhelyé alakította át

Az első lépés már 1925-ben történt, amikor is Dr. Hahn Zseljko a központi munkásbiztosító pénztár egészségügyi osztályának igazgatója és Dr. Weisz Oszkár egészségügyi tanácsos rámutattak az üdülőtelep bizonyos egészségügyi hiányaira s erre vonatkozólag terjedelmes elaborátumban számoltak be a központi hivatalnak. Már akkor intézkedés történt, hogy a telepen vezessék be a csatornázást, a vízvezetékét alakítsák át a fürdőket s szállítsák le a betegek létszámát a közös szobákban. Ugyanakkor történt döntés egy új, a legmodernebb komforttal ellátott pavillon és fekvőveranda felépítésére vonatkozólag is. A pavillon építkezési munkálatai a múlt évben megkezdődtek és most fejeződtek be, úgy hogy

szeptember 1-én már ünnepélyes külsőségek között fel is avatták az új pavillont, mely a „Boszna” ne-

vet kapta.

Az új épületben 7 gyönyörű parkettás, külön balkonnal, központi fűtéssel és vízvezetékekkel ellátott szobát rendeztek be. A félemeleten van a felügyelő lakása, az orvosi rendelő, gyógyszerár, orvosi szoba, Röntgen, elektroterápiai laboratórium, valamint a szükséges melléképületek.

Az épület két oldalán épült a két hatalmas fekvőcsarnok, 60 vaságyval és éjjeli szekrényvel, melyeket a szubotici Vasutortgyár szállított.

Szeptember 1-től az ugynevezett fekvőkura mindenkire nézve kötelező.

Naponta 6 órát kell itt fekvődni a legszigorubb fegyelmi szabályok szem előtt tartásával.

Az igazgatóság azonkívül szigorúan precízizotta a séta, a fekvés, felkelés és lefekvés idejét. Ezek a rendszabályok most már tehetővé teszik, hogy

súlyosabb tüdőbetegek is elhelyezést nyerhessenek a szanatóriumban.

Dr. Osztójics Gyura főorvos és Dr. Knezzevics, Osztójics Elza segédorvos agilitásának és áldozatkészségének, valamint Sztarcevic Mate igazgató szakavatottságának, nemkülönben a jószívű apácák ellenőrzésének köszönhető, hogy ezentúl a kaszindói szanatórium a siker legnagyobb reményével veheti fel

a küzdelmet a munkások legnagyobb ellenségével: a tuberkulózissal szemben.

A „Boszna” pavillon megnyitása ünnepélyes külsőségek között folyt le. A megnyitáson megjelent a sarajevói főispán helyettese, az ország valamennyi munkásbiztosító pénztárainak orvosai és a munkáskamarák kiküldöttjei, valamint nagyszámú vendégsereg. A megnyitás alkalmával Jaksics Szreten, a sarajevói munkásbiztosító pénztár igazgatója és Osztójics György dr. főorvos terjedelmes elaborátumban számoltak be a gyógykezelés eddigi eredményéről.

A szép ünnepség nagyszabású bankettel ért véget, melyen számos felkőszöntő hangzott el a kaszindói szanatórium további virágzása és fejlődése érdekében.

Al. Klein.

Az okos fiu. — Egyél fiam abból a káposztából, az olyan jó, mint a hus.

— Nem hiszem, mert ha olyan jó volna, akkor a kertben egy se maradna, a kutyák mind megennék.

Miből? A fogorvosnál.

— Mondja, kérem, doktor ur, mibe kerülne, ha egy fogsort csináltatnék magamnak?

— Ezer dinárba.

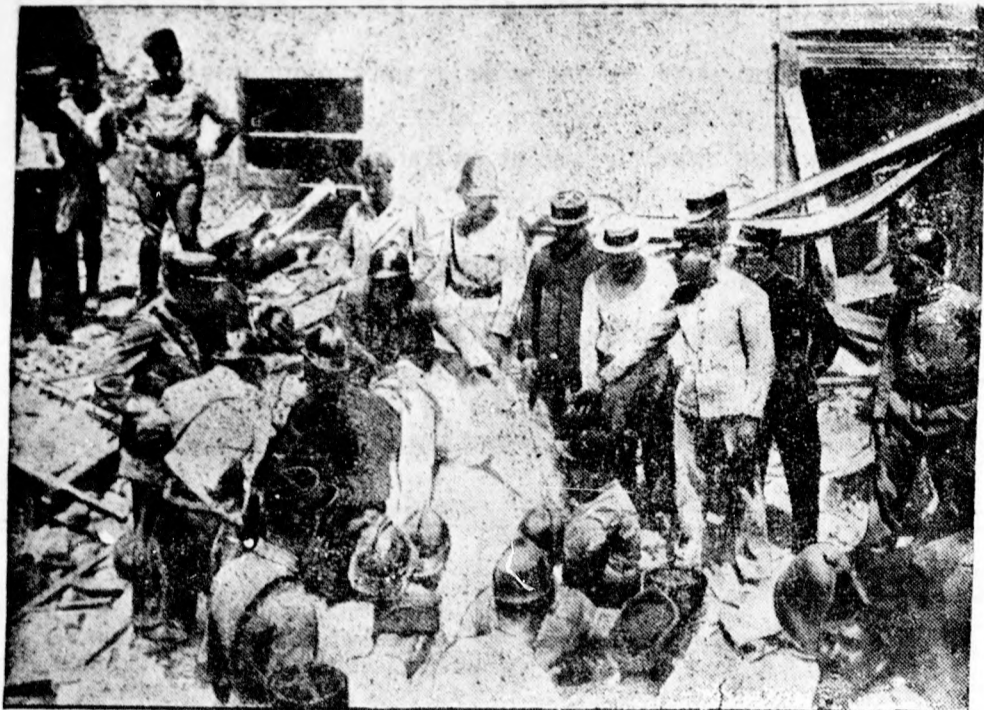
— Drága.

— De gondolja meg, hogy akkor nyugodtan ehetik akármit.

Az ember felsőhajt:

— Ha kifizetem az ezer dinárt, tessék megmondani, miből.

Az algiri házbeomlás

Megúrtuk, hogy Algirban beomlott egy négyemeletes palota, amelynek romjai alól hatvan halottat húztak ki. Képünk a házbeomlás utáni mentési munkát mutatja.

A jókedv fokozza az étkezés hasznos hatását

**A helyes étkezés arany szabályai — Jó hangulat, tisztaság, rendszeres étkezés
Kerüljük a gyors evést és a tulsok folyadék ivását — A délutáni pihenés üdítő hatása
A gyakori gyomorbetegségek okai**

Az étkezés nemcsak arra szolgál, hogy a test elhasznált anyagait helyettesítse, vagy hogy az éhséget csökkentse, hanem arra is, hogy bizonyos jóérzést, élvezetet váltson ki bennünk. Ezért fontos dolog, hogy az étkezést ne gépszerűen, rossz kedvvel végezzük, hanem mindent megtegyünk, hogy jó hangulatban ülünk le az asztalhoz. A gyomornedv ugyanis nem választódik ki elég bőséggben akkor, ha csak a gyomorba kerülő étel hívja azt elő,

mert szükségünk van rá, hogy bizonyos fokig szellemi után idézzük elő a gyomornedv-elválasztást.

Ha például olyan ételt látunk, amelyik étvágyat csinál, azonnal megindul a gyomornedv-elválasztás, amely, mintegy az idegek útján történik, akadálytalanul csak akkor folyik tovább, ha nyomott hangulat, vagy más zavaró okok meg nem akadályozzák.

A jó emésztést elősegítő hangulathoz hozzátartozik az is, hogy az asztal lehetőleg izlésesen, tisztán és barátságosan legyen megterítve. Hozzájárul az étkezés hangulatának emeléséhez, ha nem az elkopott nap ruhánkban ülünk le az asztalhoz, hanem tiszta ruhát veszünk magunkra. És különösen fontos,

hogy étkezés előtt mindig és minden körülmények között megmosuk a kezünket.

Hiszen eléggé köztudomású, hogy igen sok járványos betegségnek fertőző anyaga az étkezéssel jut be az ember belsejébe, azáltal, hogy az ételeket nem tiszta kézzel fogjuk meg.

Gyakran vitatkoznak afölött is, hogy hányszor együnk naponta. Az étkezéseknél fölöttébb élelmiszerek emésztése a hatodik órában éri el a maximumot. Ez az idő tehát alkalmas arra, hogy a szervezetbe új élelmiszereket vigyünk be. A hat óras különbség meg is felel annak a nagy általánosságban elfogadott szokásnak, amelyik naponta három főétkezéshez ragaszkodik. A kik nehéz munkát folytatnak, természetesen közebeiktathatnak a főétkezés közé még egy étkezést. Általában az élelmiszerek tápértékét számítva a reggelivel táplálékunk összességének

13 százalékát, az ebéddel 46 százalékát és a vacsorával 33 százalékát

kát visszük be a szervezetünkbe.

A közbeeső étkezésekre még átlag a napi táplálék 6 százaléka marad. Éjjel a gyomornak és beleknek 12 órai munkaszünetet adunk. Reggel azonban a szervezet már újabb tápanyagokat kíván.

A mi reggelink nem tulságosan gazdag, rendszeresen kávéból, teából és vajaskenyérből vagy kifliből áll. Ez azonban nem általános. Az angol világban a nagy éjjeli szünet után gazdag reggelit esznek.

A délelőtti viszont igen kevés fogásból áll az angoloknál. Bizonyos tekintetben tanulhatnánk mi is az angol szokásokból,

mert különösen gyerekeknél okos dolog, ha gazdagabb reggelit adunk nekik.

A déli nagyétkezés aztán lehet valamivel szegényesebb is. Mindenesetre hibás dolog az a szokás, hogy az emberek gyorsan, szinte lábon állva lehajtják reggeli teájukat vagy kávéjukat és gyorsan, alig megvárva eszik meg hozzá a kenyert, vagy kiflit. Az elsielt reggeli igen gyakran komoly gyomorbajok okozója lehet.

Az is fontos, hogy az étkezések óráját lehetőleg pontosan tartsuk be.

Mert az étvágy a szokást követi és mindig a megszokott étkezési órákban jelentkezik. Sok emésztési bajnak rendetlen étkezés az oka.

Vannak, akik a reggelin kívül naponta csak egyszer esznek melet és vacsorájuk hideg ételekből áll. Ezek az egyszerű meleg étkezést gyakran arra használják föl, hogy nagy tömegeket vigyenek be a gyomrukba. Ez szintén betegségek okozója lehet, gyomornagyobbodást, gyomorsüllyedést okozhat és zavarokat csinálhat az emésztésben azért is, mert megváltoztatja a gyomornedvnek úgy mennyiségét, mint minőségét.

A legtöbb ember közepmagas hőfokon eszi meleg ételeit s ez a hőfok átlag 30—40 fok Celsiusra tehető.

A tulságosan meleg ételek rossz hatást gyakorolnak a belső szervekre, köztük a szívre is, mert nagyban emelik a vérnyomást. A tulságosan hideg ételek szintén betegségek okozói lehetnek.

Hogy a gyomornedv jól át tudja itatni a gyomorba bekerült ételdarabokat, ahhoz elsősorban az szükséges, hogy az ételeket

jól megrágjuk.

Ami a folyadékokat illeti, általában az ebédnél nem is volna szükség rá, hogy folyadékot igyunk, mert a levestel 200—300 köbcentiméter folyadékot veszünk be és a többi ételek víztartalma is 50—90 százalékra tehető. De az emberek már régi időtől fogva hozzá van szokva, hogy a száraznak tetsző ételeket vízzel, teával, sörrel vagy borral öntözzék. Az alkohol kellemes zsiroidó hatása mellett a hangulatot is emeli.

Kis mennyiségű folyadék ivása ellen nem lehet kifogást tenni.

Meg kell azonban akadályozni azt, amit gyerekeknél gyakran látni, hogy majdnem minden falat után egy korty vizet is öntenek magukba. Ez ugyanis azzal jár, hogy a gyomornedv tulságosan fölhighul és elveszíti az emésztéshez szükséges hatóerejét.

A kultürember évszázadok óta azt kívánja, hogy ételei fűszerezve legyenek. Az enyhe fűszerezés ellen orvosi szempontból sem lehet kifogást emelni. A túlzott fűszerezés azonban nagyon is árthat az emésztés menetének és különösen olyan embereknek veszedelmes, akiknél valamilyen veselváltozást állapítottak meg. Vigyázni kell arra is, hogy a gyermekeket ne szoktassuk túlzottan fűszeres ételekhez.

Gazdag étkezés után, különösen öreg emberek, szívesen alusznak. Ennek megvan a szervezeti oka, mert a bő étkezés után a vér másképp oszlik el az agy és az emésztési szervek között, mint étkezés előtt. Fiatalabb és egészséges embereknél is helyes dolog, ha étkezés után kissé pihennek, esetleg alusznak is, bár nem föltétlenül szükséges, hogy az alvás hosszú ideig tartson.

Vannak emberek, akik úgy élnek, mint ha állandóan félnének, hogy éhen pusztulnak. Nem veszik tudomásul, hogy az emésztési betegségek legfőbb okozója a tulsok evés. Máj-, gyomor-, bélbetegségek, túlzott elhízás, epebajok, köszvény, cukorbetegség és még egész sor más betegség igen gyakran a sok evésre vezethetők vissza.

A háboru alatt, amíg általában soványabb volt a konyha, jóval kevesebb gyomor- és bélzavart, epebajt és cukorbetegséget lehetett látni.

Bizonyos kor fölött, az ötvenes években már egyenesen életkérdés, hogy ne tápláljuk túl magunkat. Kővér emberek aránylag ritkán érnek el magas kort. A sok evés tehát nemcsak hiábavaló, mert a szervezetnek nincs szüksége rá, hanem egyenesen veszedelmes. Együnk tehát izletesen és lehetőleg változatosan, mert az evés művésze is, mint minden művészet, a minőségre fekteti a fősúlyt, nem a mennyiségre.

Hűvösebb lett az idő

Egyelőre változatlan, később esendesebb időt jósolnak a meteorológiai intézetek

A napokig tartó szeptemberi kánikula után tegnap reggel jelentékenyen lehült az idő. Északnyugat felől szél kerekedett, amely meghozta a várva-várt enyhülést. Az égbolt felhős s a tegnapi nap folyamán kisebb esők is voltak. A meteorológiai intézetek

egyelőre változékony, később esendesebb időt jósolnak.

A beográdi obszervatórium jelentése szerint tegnap reggel 8 órakor a következő hőmérsékletet jegyezték fel az ország egyes városaiban:

Beograd 19, Zagreb 18, Ljubljana 18, Noviszád 20, Veliko Gradiste 19, Vrsac 18, Koviljaca 20, Szarajevo 17, Uzsice 17, Krugujevac 21, Krusevac 21, Kraljevo 20, Zajecsar 23, Vranje 20, Nis 23, Koszovszka Mitrovica 20, Brod 18, Szkoplje 20, Stip 20, Prilep 18, Pety 20, Kotor 22, Szplit 23 fok Celsius.

Eső az ország minden részében esett, Noviszádon továbbra is borús, esős idő várható.

Ötezer főnyi közönség jelenlétében, óriási izgalmak közepette kivégezték Hasszán Müftárt, a gyilkos arnauta katonát

Csak a második sortüz után állapította meg az orvos az elítélt halálát — Utolsó pillanatig ártatlanságát hangoztatta — Halála előtt elbucszott fogolytársaitól — Egy óra hosszat tartott az ítélet felolvasása, úgy hogy az ítélet végrehajtására csak reggel fél hét órakor került a sor — A gyilkos csaknem félaléltan indult a vesztőhelyre A közönség botrányosan viselkedett a kivégzés alatt

Még teljes sötétség borul a városra, amikor autók Petrovaradin felé robbog. Hajnali három óra. Itt-ott álmos kofák döcögnek a piacok felé, amott pedig

hosszu kigyóisorban felvonul Novi-szád „népe” a petrovaradini vesztőhely felé.

Minél jobban közeledünk a hid felé, annál nagyobb a tömegek felvonulása. Mert itt csakugyan tömegekről van szó, azokról, akik mindenütt ott akarnak lenni, ahol „szenzáción” események folynak le. Mindenféle és mindenfajta ember özönlik csoportosan a nők, leányok, fiatalok és öregek, itt-ott aszvarba, a nagy „attrakció” színhelyére, főleg szonyok gyerekükkel a karján, sokan még féstüetlenül, azonmód ahogy kikeltek az ágyból. Mert hát ilyenkor ugyebár „illik” ott lenni, ahol egy szerencsétlen ember halálküzdelmét vivja, ahol ezer szem figyeli minden mozdulatát, arcébenését, minden szavát és minden gesztusát.

A közönség felvonulása már az éjjeli utáni órákban kezdődött.

Valemikor a háboruban tülekedtek így

Hasszán Müftár utolsó órái a siralomházban

Amíg a tömeg szinte beláthatatlan sorokban vonult fel a vesztőhelyre

Hasszán Müftár utolsó útjára készülődött.

A péntekről-szombatra virradó éjszakát álmatlanul töltötte. Az örök állandóan mellette tartózkodtak s igyekeztek bátorítani nehéz perceiben. Hasszán Müftár azonban, akinek a hatnapos éhségsztrájk tel e en legyengített, idegesen hanykolódott ágyában s egymásután szívta el a cigarettákat. Az ételhez most sem nyult, ellenben

az éjjeli órákban egy korty vizet kért, hat nap után az első kortyot.

Mohón hörpintette le az üdítő italt, majd megnyugodva terült el ismét fekvőhelyén.

Az éjszaka folyamán Popovics Bora hadbíró is meglátogatta, aki ezuttal is a lelkére beszélt és szép szavakkal igyekezett vallomásra bírni a konokul tagadó gyilkost. A hadbíró kísérlete azonban nem járt eredménnyel. Amikor hajnalodni kezdett, Hasszán Müftár a hodzsza helyettesét hívatta, akivel hosszabb ideig elbeszélgetett.

A gyilkos arra kérte a hodzsát értesítse szüleit, hogy ártatlanul hal meg.

A szerencsétlen embert láthatóan bántotta, hogy édesapja nem jött el hozzá.

— Ugylátszik haragszik — mondotta — pedig én ártatlan vagyok! Allahra esküszöm, hogy

a gyilkosságot nem én követtem el.

Reggel négy óra. A helyőrségi fogház előtt óriási embertömeg tolong. Mindenki látni akarja Hasszán Müftár utolsó útját a vesztőhelyre. Időközben megérkeznek a kivégzéshez kirendelt tisztek, élükön Mihajlovics Laza kapitánnyal, aki a kivonult osztag parancsnoka.

az emberek az „elsőbbségért”, ha a mészárosüzletek előtt sorakoztak fel, mint tegnap, amikor „jó helyről” kellett gondoskodniok, nehogy lemaradjanak a szenzációról. A sáncokon, amelyek a vesztőhelyet körülölelik már a kora hajnali órákban

közel ötezer főnyi tömeg tolongott, izgult és idegeskedett,

az alatta levő mezőt pedig, ahol a kivégzés megtörtént, ezerszámra lepték el a kíváncsiskodó emberek.

Időközben az autók, a motorke-ékpárok, bérkocsik és kerékpárok egész légiója szállította a „jobb” embereket a színhely felé s rövidesen a megszállott város képét mutatta a szűk petrovaradini főútcának a hídtól a beogradi kapuig terjedő része, ahol a koccsik csak a legnagyobb erőfeszítések árán tudtak maguknak utat törni. Egy fényesen kivilágított autóban az Olympia bár tancsónői száguldottak a vesztőhely felé, akik gaval'érják segítségével a legjobb helyeket foglalták el. Ez a „helyrezerválás” nagy céccoval és hatotával történt, akár a barban, amikor egy-egy jó számnak tapsol a közönség.

Néhány perccel később megérkezik a fogházba Gyurkovics Dejan őrnagy, Müftár volt zászlóaljparancsnoka, aki azonnal az elítélt cellájába siet.

Ő is igyekszik Müftárt vallomásra bírni, de minden kísérlete hiábavaló.

Amikor kijön, így szól az egybegyűlt újságírókhoz:

— Nem értem ezt az embert. A vizsgálat kezdetén mindent bevallott,

sőt még a helyet is megmutatta, ahonnan a tisztekre lőtt.

Mihajlovics Laza kapitány időközben parancsot ad a kíváncsi közönség eltávolítására, majd a fogház kapujához rendeli a nagy katonai betegszállító autót, amelyben Müftárt a kivégzés helyére szállítják. Az őrőség percek alatt körülveszi a koccsit s elállja az összes utakat a fogház épületéhez. Itt-ott parancsszavak hangzanak el, a katonák pedig hosszú sorban vonulnak fel a fogház elé.

A cellában már megtörténtek az utolsó intézkedések Müftár elszállítására.

Muzulmán rítus szerint először meg

Hasszán Müftár bucsuzik fogolytársaitól

Négy óra negyvenöt perc. Kint a fogház előtt ideges türelmetlenség, parancsszavak, általános izgalom. Bent, a cellában

minden készen áll a halálraítélt elszállítására.

— Van-e még valami kívánságod? — kérdezi a hadbíró.

— Igen. Bucsuzni szeretnék fogolytársaimtól.

Kívánsága teljesül. A katonák körülveszik s a fogház udvarára kísérik a megvasalt gyilkost. A hosszú alagsorban, a nyitva álló cellákból kíváncsi fejek kandi-

fürösztik a delikvenst, majd a hodzsza helyettese imát mond s előkészíti a nagy utra.

Müftár szinte félaléltan lép a fürdőkádba, gépiesen mosakszik s a hodzsza után mondja az imát. Időközben néhány pillanatra felélenkülve így szól a hadbíróhoz:

— Nem lehetne-e a kivégzést elhalasztani, amíg édesapám megérkezik?

Ez már a halálfélelem tipikus megnyilvánulása. Urügyet keres, hogy időt kapjon a nagy uthoz. Ezuttal hagyja el először az arnauta büszkesége és hidegvére.

Müftár fél a haláltól s halasztást kér életének meghosszabbítására.

Erről azonban szó sem lehet s Popovics Bora hadbíró kereken elutasítja kérését. Müftár felsóhajt s nem válaszol. A börtönörök a fürdés után

új egyenruhába öltöztetik.

Új sapkát, új bluzt, vadozatuj nadrágot kap. Így írja ezt elő a katonai reglamba.

Müftár most már nyugodtan türi felöltöztetését, olyan mozdulatlan, mint a próbababa a divatszalonban.

Az öltöztetés után ismét Popovics Bora hadbíró lép elébe, haptákba vágja magát s teljes hivatalos komolysággal, siri esendben így szól hozzá:

— Hasszán Müftár. Rövidesen a Mindenható ítélőszéke elé lépsz. A földi igazságszolgáltatás már itélt feletted. Nincs mit többé várnod az élettől s nincs mit többé tagadnod az életben. Öntsd ki lelkedet és mond meg az igazat!

Müftár megrendülve hallgatja a komoly szót, majd előrehajlik, habozik, mintha mondani akarna valamit, néhány pillanat múlva azonban ismét vad fény villan fel szemében s anélkül, hogy megbánást mutatna, így válaszol:

— Amit mondtam, megmondtam. Ártatlan vagyok!

A hodzsza helyettese törökül szól hozzá. Szinte könyörög neki, tegyen vallomást. Minden fáradozása hiábavaló.

— Nem és nem!

Ez a sztereotip válasz, amely már napok óta hangzik el Müftár ajkáról.

— Önfejű vagy Müftár — veti közbe a hadbíró. — Nincs több szavam hozzád!

kálnak ki. A legnagyobb cellában talán ötvenen is tolonganak. Kisebb-nagyobb bűzők, akik itt vezeklik le bűneiket.

A gyilkos a nagy szobába lép, a foglyok sorfalat állanak s szomorúan, fölhajtva üdvözlik Müftárt.

Müftár körülnéz, néhány perccig szótlanul áll közöttük, majd halk hangon így szól hozzájuk:

— Ne haragudjatok rám, ha valamikor is megbántottalak benneteket. Bocsássatok meg!

S ezzel megbilincselte kezét nyújtja fogolytársainak, akik sorban felvonulnak e-

lőtte és bucsuznak tőle.

— Bevallotta-e valamikor elöttetek — kérdezi a hadbíró a foglyoktól —, hogy ő követte el a gyilkosságot?

— Soha, soha — hangzik kórusban minden oldalról.

A foglyok szolidárisak, még most is segíteni szeretnének Müftárnak.

A menet a kijárat felé indul. Itt a gyilkos megforpan és így szól a hadbíróhoz:

— Még a többieket is szeretném látni, azokat, akik legközelebbi szomszédaim a fogházban. Mindenkitől bucsuzni akarok.

A foglyokat kitessékeli az udvarba.

Ruhátlanul, alsónadrágban rohannak ki, hogy elbucsuzzanak tőle.

Müftár kezét szorít velük s az egyiket, aki a legjobban vonzódott hozzá, átöleli és megcsókolja.

Ezzel a bucsuztatás véget ért s a menet megindul a kapu felé. Az egyik fogházor hozzálép és megszabadítja láncaitól.

Ebben a pillanatban megnyílik az ajtó s Müftár, harminc felfegyverzett katonától kísérve a kapu előtt várakozó betegszállító autóra lép.

tó autóra lép.

Már alig áll a lábán s a körülötte levő katonáktól támogatva szállt be a kocsiába.

Mellette a fogházparanesnok, a helyőrségi orvos és a hodza helyettese helyezkedik el. Kétoldalt élő sövényként a kirendelt katonai osztag.

Még hallani az orvos hangját, aki így szól hozzá: „Ne félj a haláltól sok esetben az élet rosszabb a halálnál“. A kocsis lassu iramban megindul a beogradi kapu felé s onnan az országúton keresztül a petrovaradini vasúti állomásra.

Eppen ebben a pillanatban robog át a síneken a beogradi vonat. Müftár kiszáll a kocsiából s néhány pillanatig elmerengve néz a mellette elsuhanó vonat után.

Innen már csak gyalog közelíthetjük meg a vesztőhelyet. Az ut a síneken keresztül vezet s onnan kis dombhegyen át, a nagy mezőre, ahol

már ezernyi tömeg tolong és viaskodik a helyekért.

A vesztőhelyen

Müftár szinte féltájtalan lépked őrök között, a kordonnal elzárt terület felé, ahol már messziről látszik a kiásott gödör s mögötte a gödörből kiemelkedő halálcölöp.

Müftár fölelhajtva, anélkül hogy egy perere is figyelemre méltatná a szenzációraéhes publikumot, a kíváncsi szemek sorfala között halad a vesztőhely irányába.

A nagy mező közepén, a sáncoktól körülvett területen a hadbíró megállást parancsol. A kordonon belül kizárólag hivatalos személyek és az újságírók foglalnak helyet, a közönség a kordon mögött és a kétoldalt elterülő sáncmagaslatokon tolong.

Ötezer ember gyűlt össze a tragédia utolsó felvonásához. Ötezer pár szem izgatottan, hisztérikus idegességgel figyeli a történéseket. Müftár vánszorogva lép a mező közepére, hátat fordítva a gödörnek s szembenézve a katonai kordonnal és a katonai bizottsággal.

Mihajlovics Laza kapitány időközben elparancsolja a közönséget, amely a mező baloldalán helyezkedett el. A golyók ugyanis visszapatannak a faltól s esetleges balesetet idézhetnek elő. Már a multkor is megtörtént, hogy egy katona, aki revolveréből lőtt a falra, a visszapatannó golyótól megsebesült.

A közönség csak hosszabb ellenszegülés után fogad szót. Sokan hangosan tiltakoznak, hogy nem láthatják közlőrel a kivégzést. A kapitány azonban könyörtelen s rövidesen rendet teremt a zugolódo közönség soraiban.

A helyőrségi orvos cigarettával kínálja a gyilkost. Müftár idegesen kapkodva nyul utána.

— Ez az utolsó cigarettám — mondja félhangon a mellette álló őrnek.

Ismét a hadbíró lép elébe.

— Ütött az utolsó órád, Müftár. Szállj magadba és öntsd ki a lelkedet! Elkövetted a gyilkosságot vagy sem?

— Nem! Allahra esküszöm, hogy nem!

Minden láradozás hiábavaló. Müftár idegesen rágya cigarettáját, arcán mély barázdák vonulnak végig. Láthatóan reszket és csak erős szervezetenek tulajdonítható, hogy nem esik össze.

Hirtelen összerendez s a mellette levő önkéntesre néz, aki

filmfelvételt készít róla.

Most már nem mosolyog, nem viccel,

mint azelőtt. Szomorúan, feszült arccal mered maga elé. Igyekszik erősnek lenni, de nem sikerül. A büszke arnauta, aki három ártatlan embert, három lövéssel leterített, most maga is fél a haláltól. Remeg, egész testében összerendez, amikor

a hadbíró megkezdi az ítélet felolvasását.

Öt óra harminc percek kezdődött az ítélet felolvasása s csak hat óra 25 percek ért véget. Addig a delikvens mozdulatlanul, némán áll bíróját előtt. Csak itt-ott, amikor a gyilkosság lefolyását ismerteti a hadbíró, szinte észrevétlenül megrezen a szempillája, görcsösen vonaglik sápadt ajka.

A publikum unatkozik. A kapitány szava nem hallatszik a sáncokra s a hosszú intermezzót mégis csak agyon kell ütni valamivel. Egyesek akácfákra másznak fel s onnan csuszálnak lefelé, a publikum őrjási derültsége közben. Inasok és csibészek fogócskát játszanak, a hölgyek retiküljeiből pedig rövidesen előkerülnek a tükrök és puderpamacskok. Egy fiatal leány szellemeskedve mondja a társnőjének: „Mégis csak illetlenség, hogy ez a Müftár nem borotválkozott“. Ilyen és hasonló jelenetek játszódnak le, amíg a hadbíró a legsúlyosabb érvek halmazát vonultatja fel Müftár ellen.

Az eső szitálni kezd s a közönség türelmetlenkedik. „Gyerünk már azzal az olvasással, hadd lássuk a többi“. Valaki

egy apró labdát ereszt a levegőbe s a publikum érdeklődése

Néma, kísérteties csend. A közönség retentetes izgalomban, lélekzetviasszafajtva lesi az utolsó előkészületeket.

Mihajlovics fogházfelügyelő kendőt vesz elő s beköti a halálraítelt szemét.

a kendő azonban kicsi s kétszer is lecsuszik Müftár arcáról.

Csak a harmadik kísérlet jár eredménnyel. Bicseries hadnagy

helyet kér a kivégzés megtartására s a katonai bizottság az újságírók kíséretében félrevonul.

6 óra 31 perc. Kommandó nélkül, csak a kard felvillanására a kivégzést végző öt katona, aki önként jelentkezett erre a feladatra,

most a labdát felé fordul,

— Ha szétpukkad, akkor is ittmaradsz, szellemeskedik valaki, aki csaknem hajbakapott a szomszédjával, mert melléje furakodott.

Inasok, gyerekek, suhanok tolongnak az első sorban. Olyan ez, mint a rémdráma a moziban s még beléptidiját sem kell fizetni érte.

Az ítélet felolvasása véget ért. A közönség lélekzetviasszafajtva lesi a döntő percek.

A gyilkosnak azonban még egy procedúrán kell átesni. A kapitány parancsára elővezetik és a kivonult katonaság arcvonala előtt állítják fel.

Következik a lefokozás, a kivégzést megelőző legborzalmasabb pillanat.

Bicseries Ibrahim hadnagy, a kivégzést végző katonai osztag parancsnoka az elítélt elé lép s így szól:

— Hasszán Müftár! Nem vagy méltó a katonai rendfokozat viselésére. Ezennel megfosztalak összes katonai jelvényeidtől!

E szavak után a hadnagy — a katonaság arcvonala előtt —

erélyes kézmozdulattal leszakítja a gyilkos két vállán levő paroliját.

Hasszán Müftár mozdulatlanul, szemrebbenés nélkül áll az arcvonal előtt, miközben a parolija a földre hull.

— Az ítélet végrehajtható — jelenti ki a hadbíró s Hasszán Müftár a kivézenyelt katonai osztag sorfala között

a gödör felé vonul.

A hodza helyettese melléje lép és rövid imát mond. Hasszán gépiesen ismétli a szavakat. Most már szembenáll a gödörrel, farkasszemet néz vele. A mély árokból kísértetiesen mered feléje a haláloszlop. Félig eszméletlenül, gépies mozdulatokkal halad előre.

Néhány pillanat alatt leemelik a gödörbe s az oszlophoz kötik kezét és lábát.

Halálos csend, melyet csak a szél zugása szakít félbe. Ismét szitál az eső. Popovics Bora hadbíró feszes állásban a gödör elé lép s így szól a megkötözött, immár utolsó perceit élő gyilkoshoz:

— Hasszán Müftár! Itt a vég s te még mindig makacsul tagadod a gyilkosságot! Allah is megbocsát, ha igazat mondasz. Beszélj, Müftár!

— Nem mondhatok mást, csak azt, hogy ártatlan vagyok! — hangzik rekedten, csaknem suttogva a válasz a gödörből.

A hadbíró hátat fordít és szabad folyást enged az igazságszolgáltatásnak.

A kivégzés

nesztelenül felvonul s tiz lépésnyire közelíti meg a gödört, szemben az elítélttel, aki most már semmit sem lát és semmit sem hall.

6 óra 32 perc. Bicseries hadnagy fel-emeli a kardját, öt puskaeső célbaveszi a gyilkos mellét. Az utasítás így szól: „Lehetőleg a szív közepére“. Öt másodperc mulik el feszült, hallatlanul idegölő izgaomban

s a hadnagy kardja erélyes mozdulattal a földre ereszkedik.

Öt lövés. Élesen hangzik vissza a csattanás az öreg sáncok között. Fél másodperc és az elítélt teste göresös vonaglásban rángatózik, feje a mellére hull, az új egyenruhán felbugyog a vér, a kötél megfeszül az összeomló test sulya alatt.

A helyőrségi orvos megvizsgálja a gyilkost; felemeli a kendőt, ellenőrzi a pulzust.

— Még él!

Ujabb parancs, újabb felsorakozás, újabb sortűz. Ezuttal a lehanyatlott fej a cél. Kegyelemlovés. Mind az öt golyó a koponyán halad át. Ez a vég. Az orvos meg-

APOLLO szept. és 8-án

Az odesszai hercegnő

Filmregény 7 felvonásban

Főszereplők: LYA MARA és FRED LOUIS LERCH

állapítja:

— Meghalt!

A katonák leoldják a kötelékeket, a holttest az árokba fordul. Vértől fejt katonasapkájával takarják el. Rövid ima, majd a katonák elföldelik a sirt.

A közönség izgalma a tetőfokra hág. Sokan a kordont próbálják áttörni, hogy a gödörhöz jussanak. A katonaság csak a legnagyobb erőfeszítések árán teremt rendet.

A helyőrségi orvos a sáncokon izguló fiatal lányokra néz:

— Nos, kisasszonyok, ugyebár pompás

A kivégzés után műtéti uton eltávolították Hasszán Müftár mirigyeit, melyeket Voronoff eljárása szerint két noviszádi betegbe átültettek, megfiatalítás céljából

Rendkívül érdekes orvosi kísérlet történt tegnap, Hasszán Müftár kivégzése után. Az elítélt egy noviszádi orvos kérésére még a kivégzés előtt

beleegyezését adta, hogy halála után kisebb műtéseket végezzenek el rajta.

A kivégzés után a közönséget eltávolították s az orvos észrevétlenül hajtotta végre a műtétet, amelynek befejezése után a mirigyeket sterilizált állapotban autón egy noviszádi szanatoriumba vitték, ahol már két beteg várakozott a műtőasztalon a mirigyek átültetésével kapcsolatos megfiatalító operációra.

A műtét negyed nyolc órakor kezdődött, amely kitűnően sikerült. Az operációt végző orvos sok ideig Voronoff professzor mel-

egy jelenet. Akár a moziban! Tessék csak, parancsoljanak lejönni, van itt még elég nézni való!

A hölgyek leforrázva vonulnak el. Szidják az orvost, milyen goromba. Pedig olyan „érdekes” volt az egész! Jaj, el kell majd mesélni a mamának! Képzem, hogy fog izgulni!

Hét órakor ismét csendes volt a sáncok közötti mező. Az autók elrobogtak s a közönség egy szenzációs látvány élményeinek emlékével, kielégítve távozott a színhelyről.

lett működött s kiváló specialista hírnevét élvezi.

A betegek, akik közül az egyik 67 éves, nő, a másik pedig 72 éves, nőtlen, a műtét után kitűnően érzik magukat, lázmentesek s egyáltalában nem panaszkodnak fájdalomra.

Az orvos reméli, hogy a megfiatalítási műtét feltétlenül eredményes lesz.

A tegnapi kísérlet egyébként nem az első eset Jugoszláviában. A múlt esztendőben Zajecsáron ültették át egy halálra ítélt egyén mirigyeit két öreg emberre s a kísérlet kitűnően sikerült.

A műtét nagy feltűnést keltett orvosi körökben.

K. A.

HIREK

1929. szeptember 8. Vasárnap

Rom. kat.: Kis Boldogasszony. Protestáns: Mária. Gör. kel. (aug. 26) Adrián. A nap kel 5 óra 7 perckor, nyugszik 6 óra 3 perckor.

Időjárás: Borus, részben esős idő volt. Noviszádon tegnap délelőtt 24 fok meleg volt.

Időjöslás: Inkább borus idő várható, helyenként gyenge széllel, némi hősüllyedéssel. Noviszádon a hőmérséklet 15 és 26 fok között váltakozik.

— A szülők figyelmébe. Szükségesnek tartjuk a szülők figyelmét felhívni arra, hogy gyermekeiket okvetlenül irassák be a fiú- és leány polgári iskolába. Azért fontos ez a beiratás, mert amint a lapok már említették, városunkban tehnikai iskola is lesz, ahova polgári iskolai végzettség előnyvel jár. Ezenkívül a gyermekeknek büntetés terhe alatt 14 éves korig iskolába kell járniuk. Szülők biztosítsátok gyermekeitek jövőjét!

— Kitüntetett osztályfőnök. A francia köztársaság elnöke Sztojkovics Vladimir dr., a földművelésügyi minisztérium osztályfőnökét a becsületrend IV. osztályával tüntette ki.

— Toscanini amerikai körútra indul. Milanóból jelentik: Toscanini, a milánói Scala világhírű karmestere legközelebb megválik a színház kötelékéből s hosszabb amerikai körútra indul.

— Változások a sztaribecsei rendőrségen. A sztaribecsei rendőrségen a héten nagy személyi változások történtek. Bulyatovics Luka vezető lemondott tisztségéről, Bocor Inre alvezetőt a szolgálatból elbocsátották, Simovics József alvezető közrendőr lett, az új rendőrzetvezető Nesztorovics Milán budisavai rendőrmester, alvezető pedig Horvat ski Vlada és Szadzakov Branko lett.

— Felhívás a vajdasági nyugdíjasokhoz! A tagsági díjak befizetése folyó hó 8-án délután 2 órakor a Maros-féle vendéglőben. — Az elnökség.

— Eljegyzés: Kubányi Melánka, Noviszád és Pavlansky Emil, Bratislava, jegyesek.

— Eljegyzés: Urbán Pipi, Noviszád és ifj. Böhm Mihály földbirtokos, Budapest, jegyesek.

— Változások a közigazgatási tisztviselő karban. Szomborból jelentik: A bácskai közigazgatási tisztviselő karban az elmúlt napokban több változás történt. Több jegyzőt felmentettek, s áthelyeztek a főispán rendelete folytán. Így szolgálati érdekből elbocsátották Pap Péter kucorai aljegyzőt s helyébe Makaj Luka volt aljegyző került. Ugyancsak elbocsátották Lavrnics Vladimir drázi jegyzőt s helyébe kineveztek Vojinovics Milutin rokkant kapitányt. Elbocsátották Lozin Nikola topolai aljegyzőt, helyébe áthelyezték Bajsáról Kovacsics Sztanko aljegyzőt. Temerinbe aljegyzőnek kineveztek Princíp Dusánt, volt közoktatásügyi minisztériumi tisztviselőt. Elfogadták Jovanovics Milutin sztarifutogi aljegyző lemondását. Elbocsátották a szolgálatból Gerber Miklós szekiesi aljegyzőt, Blagojevics Branko dárdai jegyzőt, Vlalovics János bácskonovoszelői jegyzőt, Mijjin Avram szombori járási rendőrfelügyelőt. Helyükre került Szekiesre aljegyzőnek Kljukovics János, Dárdára jegyzőnek Jovics Luka, Baconskonovoszelóra jegyzőnek Djukics Milos mauidjosi jegyző, ennek állását pedig Mihajlovics Aritonnal töltötték be és Szomborba járási rendőrfelügyelőnek Nenadovics Bogoljubot. Községi irnokká Bajmokra kineveztek Jankovics Györgyöt Kollár Simon helyébe, kinek lemondását elfogadták. Végül a bácskai tartományi főispán mellé állatorvosnak kineveztek Horák Ferenc nyugalmazott járási állatorvost.

HUZÁS Vásároljunk állami osztálysorsjegyet a noviszádi főelárusítónál szept. 10 LUSTIG LAJOS banküzletében

— A Noviszádi Takarékpénztár m. Sz. betétesei figyelmébe. Dr. Jocius Milorád ügyvéd, esődtömeggondnok ezúton is értesíti az érdeklődőket, hogy a vb. Novosadska Stedionica k. z. banknál elhelyezett betéteket nem fizetheti ki, hanem azokat november hó 18-ig a törvényszéki iktatóban (58. sz.) írásban kell bejelenteni követelésként a esődtömeggel szemben.

— Epe- és májbetegségeknel, epekő és sárgaság eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűvíz a hasi szervek működését élénkebb tevékenységre serkenti. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy az otthoni ivókúra különösen hatásos, ha a Ferenc József vizet kevés forró vízzel keverve, reggel éhgyomorral isszuk. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Halálozás. Kuláról jelentik: E hó 6-án elhunyt Kulán Mály László gyógyszerész 72 éves korában. Temetése vasárnap délután 4 órakor lesz. A puritán öreg ur halála általános részvétet keltett. Halálát özvegye, fia ifj. Mály László, gyógyszerész és fivére kissármíási Mály Sándor nyug. min. tanácsos, gyászolják.

— Az iskolai beiratások alkalmával vegyen gyereke részére eredeti Bleyle-féle sweater-ruhát. Gyári lerakat Klein Jenő speciális trikóáru-üzleteiben Noviszád, Vel. Beeskerek, Senta.

— Öngyilkosság. Pisák Ferenc sztaribecsei asztalos mester még a múlt hónap derekán eltűnt Beeséről s családja a legszorosabb kutatás után sem tudott a nyomára jutni. Csütörtökön délután Pisák váratlanul megjelent a lakásán s a magával hozott lúgkőoldattal megmérgezte magát. Az oldat annyira összemarta Pisák gyomrát, hogy nem lehetett az életnek megmenteni. Pisákot az anyagi gondok kergették az öngyilkosságba.

— Egy szerzetes rend tanulóinak halálos szerencsétlensége. Boulogne Sur Merből jelentik: Tegnap délután a Szent Ferenc szünidei kolónia több tanulója a tengerparton tartózkodott. A hirtelen növekvő dagály váratlanul elárasztotta a fűdőzőket. A hullámok hat gyermeket elsodortak. A papoknak sikerült négy gyermeket kimenteni, két kisfiú a hullámokban vesztette az életét. Mentés közben az egyik szerzetes is a vízbe fulladt.

— Szubotica városa is átadta a városi utakat a tartománynak. Szomborból jelentik: Az építési minisztérium határozata folytán Noviszád után Szubotica városa is kénytelen volt egyes fontosabb utait a bácskai tartománynak kezelésre és fentartásra átadni. A tartomány átvette s az első osztályú tartományi utak közé sorozta a Szubotica—Bajmók s a Szubotica—Senta közti utakat, a második osztályba sorozta pedig a Zsednik—Csantavir, Szubotica—Halas, Szubotica—Majsa és Tavankut—Kusztója között lévő városi közutakat. Az utakkal a tartomány átvett öt utmestert is és a Szubotica város által utépítésre felvett hatszázezer koronás kölcsön törlesztetlen részét is arányosan. És pedig, minthogy az átvett utak területe 45.74 százalékát teszi ki a kölcsönből kiépített utak területének, a tartomány is ily arányban járul hozzá a kölcsön törlesztéséhez. A tartományi biztos már ki is adta a rendelkezést a tartományi pénzügyigazgatóságának, hogy az évi annuitás kifizetése iránt tegyen javaslatot, illetve azt a következő évek költségvetésébe vegye fel. Az átvett utaknak nem minden szakasza kifogástalan s azok rendbehozataláról a tartomány építési osztályának kell sürgősen intézkednie.

— Halászhajók karambója a nyílt tengeren. San Sebastianból jelentik: Tegnap két halászhajó mintegy száz mérföldnyire a parttól összeütközött. Mind a két bárka elsüllyedt, tizenhét ember mentőv segítségével tizenegy óra hosszat tartotta fenn magát a vízen. A legénység közül nyolc ember életét vesztette. Este öt óra tájban egy arra haladó halászhajó szedte fel a hajótöröttet. A kimentettek közül három meghalt.

— Szüreti multság. A bácsko-petrovoszelői rom. kat. Legényegylet szeptember hó 8-án, Kisasszony napján rendezi meg saját dísztermében első szüreti multságát. A rendezőség mindent elkövet, hogy a népesnek ígérkező multság kedves legyen és jól sikerüljön.

— Reformerek, gummifűzők, haskötők és melltartók raktáron és mérték után Bart L. Petra Zrinjskog ulica 17. alatt.

— Két esztendőn belül megindul a rendszeres földközi léghajójárat. Washingtonból jelentik: Megbiznato toriásból megerősítik azt a hírt, hogy az Egyesült Államok megbízottai és Eckener dr. között a rendszeres léghajóforgalom ügyében folytatott tárgyalások sikerre vezettek. Bizonyosra vehető, hogy a rendszeres léghajószolgálat legkésőbb két esztendőn belül megindul. Ot nagy kormányozható léghajót építenek, amelyek jóval nagyobbak lesznek a Graf Zeppelinnél és motorjaik teljesítménye is nagyobb lesz.

— Dr. Salamonné Kassovitz Erzs Mensendieck rendszerű tornatanfolyama egyének és csoportok számára szeptember 15-én kezdődik. Jelentkezés Kraljica Marija út (új hidhoz vezető út) Obradovics vára.

— Meggyilkoltak egy világhírű orosz orvosprofesszort. Moszkvából jelentik: Taskendben meggyilkolták Mihajlovszki világhírű orosz professzort, aki különösen a vérátömlesztés terén szerzett érdemeket. A gyilkosság okát nem ismerik, a nyomozást megindították.

Iskolatáskák

nagy választékban, jó minőségben, olcsó áron nagyban és kicsinyben

DIETRICH F. & CO. NOVISAD, 1rg Oslobodjenja 4. Kraljica Marija szálló épület

— Figyelembe! Minden gondos háziasszony, ha jó és izletes téstáneműt kíván feltámasztani, úgy kizárólagosan a közismert jóminőségű Jaki-féle lisztet, annak Budiszavai malmából fogja felhasználni. Noviszádi lerakat: Philipp Rudolf cégnél, Zrinjska Petra ulica 3., a főposta mellett. — Kicsinybeni és zsákszámba való elárúsítás!

— Repülőbaleset áldozata lett a szovjet kaukázusi hadseregének főparancsnoka. Bukarestből jelentik: Egy orosz repülőgép 42 mérföldnyire Konstanztól motorrobbanás következtében a Fekete tengerbe zuhant. Két utasa, akik közül az egyik állítólag Fabricius tábornok, a kaukázusi hadsereg főparancsnoka volt, életét veszítette.

Tisztelettel értesítem a t. közönséget, hogy

női és gyermekruha divatszalon nyitottam

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltek. Jobb házból való tanulócsányokat, vidékieket teljes ellátással ilveszek. Tisztelettel

TIBOR ANNA

Novisad, Futoski put 116. és Primorska ul. 3. Ugyanitt egy uccal helyiség bérelnék vagy műhelynek kiadó

A sztaribecsei Szoko rendkívüli közgyűlése. A sztaribecsei Szoko csütörtökön este rendkívüli közgyűlést tartott, hogy a lemondások folytán megüresült tisztségeket betöltse. A gyűlés nyugodt lefolyású volt s a megjelölt választás is egyhangulag történt. A választás eredménye: Diszelnők: Katjanski Stevan nyug. főbíró, ilj. Gerber Nándor sörgyáros, Bogdanovics Zsivo kereskedő, elnök Dzsigurki Acko ügyvéd, alelnök: Bálint Rezső és Petljanski Boro, titkár Megin Vasa, intéző Kovács Dezső és Arnovjevics Vlada, főpénztáros Osztrogonác Sándor, pálya pénztáros Neckovics Laza és Csábi Károly, orvos dr. Lázics Emil, gondnok Kurjaeski Milán és Manhalter Lajos. A választmány tagjai lettek: Gyarmathy Ottó, Mikula János, Fenner Dezső, Tihanyj Ernő, Mikovics Gyoko, Deutsch László, Kovacs Gruja, Korbec István, Vangyel Jovan, Rosenberg Rezső. A számvizsgáló bizottság tagjai lettek: Petljanski Ivo és Szedlák Manó.

A JUGOSLÁV VAS- ÉS FÉMMUNKÁK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK NOVISZÁDI HELYCSOPORTJA

Szombaton, szeptember 4-én a MAROS vendéglő összes helyiségében, Futoski put 4. Streljacska ucca sarkán, tartja ide!

nagy szüreti mulatságát

Kuglivercsnyel és világpostával egybekötve. Kezdete este 8 órakor. Belépődíj 10- dinár

Meghalt a világ legöregebb embere

Zaro aga, a 144 éves török Amerikába akart utazni. A hajóhoz vezető úton azonban autóbaleset érte és ennek következményeiben meghalt.

A MAC nyerte a magyar víziló bajnokságot. Budapestről jelentik: A MAC csapata megnyerte a víziló bajnokságot, amennyiben tegnap 3:2 (1:1) arányban legyőzte a III. ker. TVE csapatát. A víziló bajnokság eredménye a következő: 1. MAC 13 pont, 2. UTE 13 pont, 3. MTK 11 pont, 4. Mese 11 pont, 5. III. ker. 8 pont, 6. Sue 6 pont, 7. FTC 2 pont, 8. Beszlárt 2 pont, 9. MST 0 pont.

— Jutányosan legjobb áru. Dobozokban nagy választék. Prima lemez minden színben. Eladja csak a Barth cég! Barth Domkos, fabrika kutija, Mali Liman, Novi Sad.

ZARLATOK

A DINAR ÁRFOLYAMA

Bécs 12.4325—12.4925, Prága 58.975—59.375, Berlin 7.30—7.40, London 276.

BEOGRADI TÖZSDE

London 276.29—275.49, Páris 223.74—221.74, Newyork 56.93—56.73, Genf—Zürich 1097.40—1094.40, Prága 168.95—168.15, Milánó—Trieszt 298.67—296.67, Bécs 8.0293—7.9993, Berlin 13.5165—13.1355, Budapest 9.9531—9.9231.

Allampapírok: 7%-os kölesön 90.50—89.75, 4%-os agrárkötvény 65—64. Hadikárpótlási prompt 406—406, december 31-ére 419—419. Nemzeti Bank 8230—8190.

BEOGRADI TERMÉNYARAK

Buza fővonal 76, 4%, 180—183, Tengeri prompt paritás Vrsac 175—175, Bab bácskai 425—425. Irányzat: Változatlan.

ZURICHI TÖZSDE

Beograd 9.1258, Budapest 90.655, Páris 20.32, London 2517.50, Newyork 519.35, Milánó 27.16, Brüsszel 72.16, Madrid 76.50, Bécs 73.10, Amsterdam 208.12, Berlin 123.625, Kopenhága —, Szófia 3.755, Prága 15.375, Bukarest 3.08, Varso 58.25.

BUDAPESTI

HATÁRIDŐS TERMÉNYTÖZSDE

Irányzat: Szilárd. Forgalom: Élénk. Buza októberre 22.95—22.96, 1930. márciusra 25.29—25.30. Rozs októberre 17.99—18.01, Tengeri májusra 18.71—18.72.

CHIKAGOI TERMÉNYTÖZSDE

Buza: Tartott. Szeptemberre 133.75, decemberre 133 hétnyolcad, 1930. márciusra

142, májusra 142.25. Tengeri: Alig tartott. Szeptemberre 103 hétnyolcad, decemberre 101.25, 1930. márciusra 105, májusra 107.75. Zab: Alig tartott. Szeptemberre 103 háromnyolcad, decemberre 111.5, 1930. márciusra 117.25. Rozs: Tartott. Szeptemberre 51.75, decemberre 54 egynyolcad, 1930. márciusra 58.

ROSARIO

Buza októberre 10.05. Tengeri októberre 8.10

BUENOS AYRES

Buza októberre 10.60, februárra 11.20. Tengeri októberre 8.35, novemberre 8.50. Zab novemberre 7.

WINNIPEG

Irányzat: Tartott. Buza októberre 154 egynyolcad, decemberre 154.5, 1930. márciusra 160 egynyolcad.

NOVISZADI TERMÉNYTÖZSDE

Buza 77—78 kg, bácskai és bánáti k. d. 192.50—197.50, szerémi k. d. 187.50—192.50, tiszai uszályrakomány r. k. 207.50—210. Arpa 63—64 kg k. d. 137.50—142.50. Zab k. d. 157.50—160. Tengeri k. d. 172.50—177.50. Export malmok irányarai, buzaliszt szept. dec. 30 nap kassza vagy 1.5% skonto 330—335, kettes 310—315, ötös 290—295, hatos 260—265, hetes 235—240, nyolcas 140—145. Egyéb malmok effektív kötése, buzaliszt nullás g g és g 297.50—302.50, kettes 277.50—282.50, ötös 257.50—262.50, hatos 232.50—237.50, hetes 202.50—207.50, nyolcas 127.50—132.50. Buzakorpa jutásakban k. d. 110—115. Fehér bab 2% k. d. 425—435. Irányzat: Bab szilárd, egyébként változatlan. Forgalom: Buza 157, árpa 4, zab 30, tengeri 180, liszt 4, korpa 3 és bab 1 vagon.

Kalapáccsal fejbeverte feleségét, majd felakasztotta magát egy apatini gazdálkodó

Apatinból jelentik: Tegnap délelőtt véres családi dráma játszódott le. Mayer József 82 éves jómódu gazdálkodó lakásán, kalapáccsal fejbeverte feleségét, majd a padlásra rohant, ahol felakasztotta magát és meghalt.

A borzalmas tett családi okokra vezethető vissza. Mayer Józsefnek nagyobb kiterjedésű birtoka volt, amelyet a háboru alatt eladott és a pénz nagy részét hadikölcsönbe fektette. Emiatt állandó

veszekedés volt közte és felesége között, azonkívül pedig 42 éves Rozália leányuk elvált férjétől, Hoffmann Adámtól, ami nem tetszett az apának.

A veszekedések csakhamar mind sürűbbek lettek a házbán, úgy hogy Mayer több ízben hangoztatta, hogy öngyilkos lesz. Szombaton reggel 6 órakor Mayer elment hazulról és csak délelőtt 9 órakor ért haza, amikor ismét összeveszett feleségével. A perpatvar folyamán Mayer egy kalapáccsal

teljes erejéből fejbevágta feleségét, aki eszméletlenül esett össze.

Mayer ezután a konyhába rohant, ahol egy ruhaszárító kötelet vett magához, felszaladt a padlásra s ott

felakasztotta magát.

Rozália leányuk, aki az első szobában tartózkodott csak édesanyja segélykiáltásaira lett figyelmes. Azonnal kirohant a szobából s első segélyben rézesítette édesanyját, a padlásra azonban nem mert felmenni s csak később merészkedett oda, amikor azonban

Mayer József már halott volt.

A csendőrség részéről Vukobratovics Ilija őrmester szállt ki a helyszínre, aki levágta a kötelet, de Mayer Józsefen már nem lehetett segíteni.

Az asszony állapota rendkívül súlyos. Mayer Józsefet ma temetik.

A zsarnok férj igájában

Történelmi regény

Írta: Farkas Emőd

(1)

Szomorú családi jelenet.

A szent-jános várkastély fölött épp most megy le a nap. Bibor talárát szétterítve az égbolt alján, vörös fénybe vonja a vékony, átlátszó hártyaablakokat, amelyek olyanok, mintha tűzben égnének.

Révay Ferencné, a fiatal, szende szőke asszony ott ül az egyik ablak mellett, könnyel a szemében, ólomsúlyu nehéz bánattal szívében. A verjűna (cymbalomféle régi hangszer) verőjét tartja a kezében, a másikkal a hangszer szélére könyököl és málázva néz maga elé. Oldalt tőle kis kerek asztalkán habos kék selyemkeszkenő fekszik, a melynek a szegélyébe aranyszálak vannak szőve.

Révay Forgách Zsuzsánna kezemunkája ez. Léha, korhely és kicsapongó ura mellett a varrásban, szövésben, zenében, énekben talál szórakozást. És még valamiben, a miről azonban nem szabad szólnia, csak sóhajtania és csendesen zokognia Balassa Bálint uram edesbus virágnekei mellett, amint lágyan kiveri a verjűnán azokat a szomorú akkordokat, amelyekben egy szerelmes szív bánata sirdogál.

A tavasz langyos melege árad szét szobáján. Április 24-ike van. Balassa uram, a vitéz és boldogtalan költő már nem bolyong a várkastélyokban. Ott pihen a hibbei templom sírboltjában, de szíve talán mest sem hült ki s ott is lobog Losonci Annáért.

Nyolc éve porlad már a nagy és szenvedélyes szerelem lantosa, de dalait széltében éneklék és sok szerelmes ifjú és leány hullatja könnyeit, ha megcsendül a hegedűsök hurján egy-egy bus Balassa-ének.

Mert nagy hatalom a földön a szerelem! Rombol és épít, felemel, vagy lesüllyeszt, rózsákat fakaszt a szívben, vagy az örök gyász jelétül ciprust ütlet reá. Uralodik a szíveken, uralma korlátlan. Mint az erdők koronáját a vihar, úgy tördeli ő a szíveket s perzseli, mint a villám, vagy tele rakja mézzel, mint köpüt a méhraj.

De ez a méz tele van fulánkkal, csipik, égetik a szívet még akkor is, mikor nagyon boldog.

Révay Ferencné az urát nem szerette. Apja, Forgách Imre választotta a számára. Anyátlanul nőtt föl, engedelmes leány volt, hozzá ment a tekintélyes gazdag ifjuhoz, Révay Ferenchez. Mély érzésű, költői lelkű, dalt, zenét, virágot, táncot, természetet kedvelő leány volt. Kissé akaratos, önféjű és önálló jellem.

A férj pipogya, lakomát, bort, dőzsöskést kedvelő, buja és iszákos. Egy nagy erkölcsi mocsár vette körül a házában a leszakasztott gyönyörű rózsát: Forgách Zsuzsikát. De csak a rózsaszála hullott a mocsárba, szirmai tisztán, üdén és frissen maradtak s illatot árasztottak környezetére.

Sokat sugott-bugott e környezet Révay uram paráznázkodásáról. Szürcsölgette a lápi virágok mézét, mikor ott volt az üde, a friss és szűzi rózsákéjhe is a gyönyörök mézével.

Forgách Zsuzsika még nem ismerte eme nagy érzés hatalmát, amely a szerelem tüzes hullámain vonul be a szívebe. Ha Révay gyöngéd, figyelmes férj, ha szeretettel simul Zsuzsikához, meghódíthatta volna. De ő a lakomákon lerészegedve, mindig borgőzös szájjal és tántorogva nyitott rá s mikor alig állt a lábán, akkor vágott az asszony ölelő karjára, csókjára, édes szerelmére.

Vörös orrával, tűzben forgó, kidüledt szemével, hápogó szuszogásával olyan volt, mint egy részeg szusz.

Zsuzsika visszaborzadt tőle s eltolta magától. Galambot nem látott még csókolózni senki bűdösbankával. Révayt ez fel-

bőszítette. Azt hitte, hogy akkor a leghódítóbb, ha az arca tele van kikiricesel, a haja égne, áll, szájából pedig ömlik a tüzes lehelet.

Zsuzsika azonban nem így képzelte a szerelmet s undor fogta el, valahányszor az ura szobájába támolygott. De leküzdötte undorát és nyájasan szólt hozzá:

— Feküdjék le kigyelmed.

És maga segített lefektetni az ittas urát, akiből csak úgy ömlött a borgöz.

Révayt tuskónak nevezte Zsuzsika; mert az úgy dőlt az ágyra, mint egy tehetetlen tuskó. Aztán mindjárt elaludt és hortyogott. Zsuzsika pedig visszasurrant a maga szobájába. Az ura féltetni kezdte, azzal a vad, mindenben büntkereső feltékenységgel, amely az ilyen léha, szoknyavadász koravén férfi szokása. És amikor ismét részegen ténfergett be a Zsuzsika szobájába s az szeliden korholta, ökölbe gyűrte a kezét s megütötte az asszonyt. Elfejedte vad dühében, hogy a nőt virággal sem szabad megütni. Elfejedte, hogy az az ütés, amit a férfi mér a nőre, a szerelem halála. Hátha még az a szerelem nincs is a nő szívében s a férfinak csak ezután kellene odalopni végtelen gyöngédséggel, hűséggel és beécző figyelemmel. Hanem ehhez nem értett a durva és paraszti természetű főúr.

Zsuzsika eltúrta az ütést, amely később veréssé fajult. De ő nem volt olyan örült, mint Katalin cárnő, akit mikor korbáccsal vert durva lelkű kozák szeretője, úgy jajdult fel:

— Üss, minél jobban ütssz, annál jobban szeretlek!

Zsuzsika magyar nő volt s a verések után nem a déli sarkra, hanem az északi sarkra fordult a szíve. Nem forró szerelem, hanem jégheideg gyűlölet költözött szívébe. Most, hogy verjűnájá mellett üldögél, szomorúan gondolt gyermekkorára, az eltűnt örömeire és arra a daliára, aki messze van tőle és mégis mindig maga előtt látja.

Egyedül az esti félhomályban. Egyszerre csak tántorgó lépteket hall. Felugrik, elsápad s jka vonaglik. A verőt a verjűnára dobja s az ablakmélyedésbe húzódik.

Révay dönti be az ajtót, aztán bebotlik rajta, fuj és liheg, mint a leitatott medve.

— Itt van, asszony gazdám? — dűnynyögi előre botorkálva s a szoba egy szempillantás alatt megtelik borgőzzel. Zsuzsikát utálat fogja el. Nem felel, hanem leguggol az ablakmélyedésbe. Hátha nem látja meg az ura. De bármily ittas, mégis észre veszi. Révayné fölemelkedik. Pálmatermete kiegyenesül.

— Mit akarsz? — kérdi fagyosan.

— Zsuzsikám édes: — szuszogja a keresztre látó ittas Révay és szenvedélyes vággyal tárja feléje karjait.

— Menjen nyugodni kigyelmed, — inti Zsuzsika.

De az ittas ember szomjas, roppant szomjas a csókjára. Megakartá ölelni az asszonyt.

— Ne nyuljon kigyelmed hozzám, — riad rá Zsuzsika s gyűlölet szikrázik hangjában.

Ez a nyers visszautasítás csak fokozza Révay szerelmi mámorát. Megragadja az asszonyt. Zsuzsika félrelöki. Révay a falnak tántorodik. A szerelmes szatir erre tigrisként ugrik neki. Elkapja szép szőke kontyát, lerántja és kezére csavarja. Aztán a gyöngé teremtést a hajánál fogva vonszolja végig a szobán. Zsuzsika leveti magát a földre.

— Segítség, megöl! — sikoltja borzadva, mikor elvakult ura öklével veri az arcát.

Orrán elered a vér, kezével Révay tőlkébe ragad s rázza minden erejéből. Köz-

ben pedig jajgatva kiált segítségért. A eselédesség összefut. A leányok sikoltoznak, az inasok sopánkodva kiáltozzák.

— Nagyságos uram, az Istenért.

— Takarodjatok innen! — ordít rájuk a dühöngő főúr.

E pillanatban belép egy magas barna férfi. Oldalán aranyveretű kard. Szeme vilámlik. Révayné amint rápillant, elereszti az ura üstökét.

Révay megmarkolja a szép asszony hatyú nyakát.

— Megfojtatlak, te céda! — hörgi az asszony mellére térdelve.

— Micsoda? Megfojtod? — kiált föl imént betoppant daliás férfi és vállon ragadja Révayt.

A kastély ura ismeri már ezt a vasmarkot; felszisszen a fájdalomtól s elereszti az asszonyt.

Az izmos karok levegőbe emelik a tuskót. Révay hörögve, eltorzult arccal hebegi:

— Bocsáss el!

— Őcsém, nyomorult vagy, — ropogja fogait csikorgatva a daliás férfi.

Zsuzsika fölkel a földről. Halálsápadt és a melle csupa vér. Orrából még most is ömlik a vér. Komornája reszkette áll mellette s ijedtében nem tudja mihez kapjon.

— Hozzatok vizet! — kiált a eseléd-ségre a fiatal daliya.

Révayt azonban még mindig a levegőben tartotta s ennek az arca felfuvódott és élyan volt, mint egy kék hólyag.

— Péter, bocsáss el, — kőnörgöytt neki Révay.

— Ember! Összemorzsoljak! — dörögte a roppant erejű daliya s úgy lökte a sarokba Révayt, hogy minden esontja ropogott.

— Hagyja őt, Bakics, nem látja, hogy leitta az eszét, — szólal meg végtelen keserűen Zsuzsika, míg szeméből könnyek patakzanak. Aztán összetörtén, megállva, véresen a szomszéd szobába vánszorog, hogy leszaggatott ruhája helyett mást vegyen föl s lemossa az arcáról a rátapadt vért.

Ezalatt Bakics Péter, Révay unokabátyja, egyedül maradt az összekarmolt férjjel.

— Ember, mit tettél, nem ég ki a szemed a eselédesség előtt, — riadt rá Bakics.

Révay fölállt a sarokban. Zavartan és megcsüggenülve nézett az unokabátyjára. Nem szólt, csak révetegen bámult rá, míg szájából egyre ömlött a borgőzös pára.

— Cudar céda teremtés ez az asszony, — hebegte félénken.

— Ki ne mondd ezt a szót még egyszer, mert leütlek mint a barmot, — ordította magából kikelve Bakics.

— A legnagyobb gyöngédséggel közlekedtem hozzá s durván ellökött magától, hát türetheti ezt egy önérzetes férfi.

— Önérzetes? — kacagott föl velőbe hasító gunnyal Bakics. Hát van te benned egy szikra önérzet?! Hitvány féreg te, hiszen neked csak a bor és a lakoma az istened. Leiszod magad, mint az állat és azt akarod, hogy az az ártatlan teremtés átfonjon karjával és magába szívja azt az undorító borgőzöt, amely megmérgezi az egész szoba levegőjét?!

— Mit beszélsz, hát ittas vagyok én?

— Nem vagy? Akkor megérdemelnéd, hogy mint egy ycéda asszonyt kiperegréngérezzenek, s minden arra menő leköppjön, mert aki így bánik a feleségével, az vagy örült, vagy haramia.

— Péter ne sértgezz.

— Vigyázz, mert kardommal vágom le a karod, amellyel szegény Zsuzsikát fojtogattad.

Folytatása következik.

ÜZLETÁTHELYEZÉS!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy

Rádió üzletemet

Zeljeznička ul. 94 szám alól

Jevrejska ul. 16 szám alá helyeztem át,

ahol az eddig bevált gépeken kívül különösen a Váltóáramu (Anód és Akkumulátor nélkül) gépekre hívom fel a rádiókedvelők figyelmét. — Akkumulátor töltést, javításokat, átalakításokat jutányos áron végzek.

Teljes tisztelettel

KONRATH D. D. fiókja: KORNÉL R. KURTZ, NOVISAD

UJONNAN

berendezett

JUTAFONODÁNKBAN

gyártott jutafonalat ajánljuk nagyban és kicsinyben kedvező feltételek mellett

Fonó-és Kötélverőgyár R.T. Odžaci (Vojvodina)

Kérjen mintát és árajánlatot!

Zongorák világ márkás gramofonok

divatos tánc és művészi gramofónlemezek nagy választékban legelőnyösebb fizetési feltételekkel is kaphatók

TRUPPEL hangszer- és zongoratermékekben **NOVISAD** Dunavska 17 Zeljeznička 31

Lemezek árai: His Master's Voice, Columbia, Brunswick Din. 50.— Polidor, Parlophon, Odeon D. 40.— Edison Bell Penkala D. 30.—

Telefon Dunavska ul. 26-69., Zeljeznička ul. 26-70

Csemege szakmában jártas

segéd és egy tanonc felvétetik

SPILLER L. csemegekereskedésében Novisad

Pékség jóforgalmu

Noviszádon

kiadó

Érdeklődni:

Kamenici ucca 4.

A DÉLBÁCSKA NAPTÁRAI

KIS SZENT TERÉZ NAPTÁRA

és a **DÉLBÁCSKA NAPTÁRA**

AZ 1930. ÉVRE

a jövő hónapban jelennek meg a „DÉLBÁCSKA” lapkiadóvállalat kiadásában Novisád, Kralja Petra ul. 30., I. em.

Naptár rendelésekkel kérjük kiadóhivatalunkhoz fordulni.

TÜDŐBETEGEK!

Sok ezren meggyógyultak már!

Követelje azonnal könyvem az

új rendszerű táplálkozásról,

amely már sok embert megmentett. Minden megszokott életmód mellett alkalmazható és elősegíti a betegségek gyors leküzdését. Éjjel izzás és köhögés megszűnik, a testsúly emelkedik és a teljes bemeszesedés megállítja a betegséget.

Az orvosi tudomány

komoly férfial

igazolja módszerem kiválóságát és szívesen hozzájárulnak annak alkalmazásához. Minél előbb kezdje meg táplálkozási módszeremet, annál jobb.

Teljesen ingyen

kapja meg könyvem, amelyből sok hasznos tudnivalót fog megtanulni. Miután kiadom mindössze

10.000 ingyen példányt

küld szét, írjon azonnal, hogy Ön is azok közé kerülhessen, akik megkapják könyvem.

GEORG FULGNER, Berlin-Neukölln, Ringbahnstr. 24. Abt. 625.

NAGYFEJEŐ

kézimunka

üzlete

NOVISAD, JEVREJSKA ULICA 9.

Előnyömda. Kézi- és géphímző terem. Gombáthuzás. Nagy választék a legújabb függöny, Storr, miljö, futó, ágyterítő és ágygarnitúrák, fehérnemű és a legdivatosabb ruhaminták előnyömtatása és himzése, kézi- és gépzásur, tüllhímzés, endlízés, diszpárna montirozás és perzsa szőnyeg nyírása (stuccolás). Sportzászlók készítése. Teljes kelengyék készítése hozott anyagból is. Nagy választék kézi klöplicsipkékből, kézimunka kellekekben Jutányos árak! — Pontos kiszolgálás!

ÉRTESITEM

a n. é. közönséget, hogy Ujjonnan átalakított helyiségemben, külön női fodrásztermet rendeztem be, ahol szakképzett munkaerők folytán gyors és pontos kiszolgálás ói gondoskodó és a legkényesebb igényeknek is megfelelek

női hajvágások, fejmosások

a legújabb divatu

ondolálások és hajfestések

a legolcsóbb árak mellett, szakszerűen végeztetnek. Szíves pártfogást kér, tisztelettel

FREUND JÓZSEF

férfi és női fodrász

Novisad, Žitni trg (Sv. Jovan) 5 sz. Cocek házban

Holitzky Károly, Novisad

Villamos, gép- és mechanikai műhely

Kralja Aleksandra ulica 9

Állandoan raktáron, gyári lerakat. Villamosmotorok, Dynamók, "Phylax" motor schalterok, ventilátorok minden kivitelben, villamos kovacsujtatók, legújabb és legmodernebb mozi-berendezési cikkek. Takarékttranszformátor minden váltóáramra kapcsolható, hihetetlen olcsó üzemeltetés, egyszerű kezelése, tiszta és nyugodt kép. Kérjen ajánlatot! Mindennemű javítások és tekercselések végeztetnek. Sürgőncím: Tehnika Novisad

KIRAKATÖVEG, CSISZOLT TÖKÖR, TÁBLAZSINOR ÉS ORNAMENTŰVEGEK LEGOLCSÓBB „ALBA” ŰVEG IPAR ÉS TÜKÖRGYÁRNÁL, NOVISAD, ŽELJEZNIČKA UL. 53. 1870

Eladó

ASZTALOSSZERSZÁM gyapupaddal és egy jó karban levő Wafflerrel kérek pár eladó. Darányi telep ill. csoport 26. 3177

ELADÓ SZÖLLŐ 3 hold egyben elsőrendű ültetvény gyümölcsfakkal Péterváradon. Cim a kiadóban. 3157

ORVOSI SZAKKÖNYVEK. 78 kötet nemet és magyar mű, aig használt állapotban olcsó áron eladó. Kivánatra könyvjegyzékekkel szolgál. Cim a kiadóban. 3167

SZABÓMŰHELY BERENDEZÉS ELADÓ Jevrejska ul. 18. 3185

Kisebb családi ház eladó 2 szoba konyhas lakással. Petőfiyeva (Kölcsey) ul. 18. 3095

Eladó kisebb ház Pétervárad ucca 14. Bővebbet Milieticeva u. 57. 3198

ELADÓ fagyalt készítő teljes felszerések és üzleti berendezések. Furoski put 47. alatt. 3144

APRÓ HIRDETÉSEK.

egy hétköznap, mint vasárnap.
Egy szó 1 dinár, NAGY BETŰ 2 dinár, a legkisebb apró hirdetés 10 dinár

CSALÁDI HÁZ 511 □
öl telekkel, Egres uccában olcsón eladó. Bővebbet „MORE” Kralja Aleksandra ul. 3. Ugyanott KIFUTÓ felvétetik. 3187

Két telekkönyvezett ház hely ELADÓ. Szoba konyha, istálló október 1-re K.A.D.O. Boros András, Darányi telep ill. csoport 48/c. 3077

ELADÓ jutányos áron egy komplett balkaros cipészvarrógép. „Kai er” gyártmány. Érdeklődők forduljanak Gertner Lukácsához Csurg. 3083

MÉSZÁROS és hentes berendezés Temerinben olcsón eladó, esetleg üzleti helyiséggel együtt. Cim a kiadóban. 3114

Kiadó

Elegánsan butorozott szoba különbejáráttal a város központjában kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 3178

ELEGÁNSAN butorozott uccai szoba, fürdőszoba használattal a város központjában, október 1-ére kiadó. Cim Schmolka hirdetőirodában. 3182

FUTAKI uton 1 szobás-kon has lakás, idősebb házaspárnak vagy magános hölgynek október 1-re KIADÓ. Cim a kiadóban. 3174

Teljesen különépült napos szoba kis előszobával, butorozva kiadó. Danicsics ucca 8. Hatérnél. 3199

Két szoba, előszoba, konyhából álló so terrain lakás azonnal kiadó. Suvoborska ul. 5. Mali Lيمان. 3193

NOVISADON a város házával szemben nagy szép ŰZLETHELYISÉG, amely kétszobás is osztható 2 üzleti helyiséggel, esetleg sörcs irnoknak, vagy kávéháznak azonnalra kiadó. Az udvarban több IRODA, vagy nyelvi helyiség kiadó. Ugyanott az emeleten két nagy, szép szoba butorozva, esetleg anélkül, vagy IRODÁNAK, vagy két ŰR RÉSZÉRE butorozottan kiadó. DJURAKSICS uccában 5 SZOBÁS, 2 konyhas, speiz, külön udvarral lakás 1. novemberre kiadó. Érdeklődni lehet özv. Fischer Sándornél, Jevrejska 4. alatt 8-1 óráig. Rossz idő esetén délután fél 5 óráig. 3179

KIADÓ lakásnak vagy irodának 4 helyiség. Željeznička 14. 3175

SZOBÁ KONYHA speiz szeptember 15-re kiadó. General Petra Bige ul. 18. (Vragkert) 3168

BUTOROZOTT szoba 3 agyas kiadó, kosztál is. Magyar uccában. Bővebbet Futaki ucca 37. Narodna kujna. 3190

KÉT uccai szoba előszoba és két szoba konyha mellé helyiségekkel kiadó. Uspzenska 3. 3171

ŰZLETHELYISÉG letárral együtt kiadó. Lazze Kostića ul. 16. 3172

Orbán pensióban szép szobák olcsón kiadók. Fürdőszoba, vízvezeték mosdók, telefon. 577

Joforgalmu fűszerkereskedés a város új negyedben betegség miatt azonnal kiadó. Cim Bristol Trafikban. 3121

Kereslet

EGY TANULÓ teljes ellátásra felvétetik még; egy társa volna már. Családi otthon. Zongora, fürdőszoba a házban. Grobljanska ul. 10. 3173

LAKÁST, esetleg teljes ellátással jobb házban keres hivatalnoknő 6 éves leánykaval. Cim Schmolka hirdetőirodában. 3181

KIFUTÓFIU idősebb, azonnal felvétetik. Cim a kiadóban. 3195

KIFUTÓFIU, kis jegszekrény, modern rádió, iroda butor kerestetik. Wassermann, Novisad, Vilsonov trg 7. l. 3186

TANULOLEÁNY női és egy tanuló férfi fodrászterembe azonnalra felvétetik. Beck Ignac Novisad. Vilson tér 7. 3180

FELVÉTELIK egy ügyes tamburizáló leány, két ügyes leány és egy kúfi öfiu. Első Noviszadi Művirágygár, Ustavka ul. 19. 3151

KULCSÁR kerestetik bácskai nagyobb gazdaságba. Sajátkezűleg megírt ajánlatokat kérünk „Kulcsár” jellegre a Delbacska kiadóhivatalba küldeni. 3152

Állást keres

ÜGYES fiatalasszony melóbbi, és egy jobb leány 15-re megfelelő állást keres. Cim a kiadó továbbit. 3160

ARANY munkában járatos óras segéd állást keres. Cim a kiadóban. 3161

TAKARITONÓI állást, vagy mosást darabszámra vállalja becsületes asszony. Cime megtudható a kiadóban, Kralja Petra ul. 30., emelet. 3076

Közfelhívás

SOFÓRSZAKISKOLA, Novisad, Madarska 53. Hivatásos sofőrök és urvezetők képzésére. Belépés bárm kor. Tulajdonos J. Pešenjanski. 3196

VOJVODINA legnagyobb rézműves műhelye állandó raktárt tart PÁLINKAFŐZŐ KAZANOKAT, PERMETEZŐKET, ŰSTÖKET, ŰSTHAZAKAT, FAGYLALTGEPEKET, el készít minden a rézműves szakmába vagy munkákat. VASA MALOČIĆ, Novisad, Kisačka 32. 3188

„VENUSZ” közvetítő iroda Csantaviren, foglalkozik bizományi aru eladásával és mindenféle közvetítéssel. 2303

JÓ HÁZIKOSZT kapható, esetleg házönkivül is. Deákok és dea Janyok abonómára felvétetik. Leona Vider, Futaki u. 36. 3006

Hirdetéseket felvesz a Delbacska kiadóhivatala

RADIO-MŰSOR

Vasárnap, szeptember 8

Beograd. 9: Istentisztelet a püspöki templomban. 11: Kusztiudics Jovan előadása a boxolásról. 11.20: és 11.45: Vizállásjelentés. 12: Pontos időjelzés. 12.45: A rádió kvartett hangversenye. 13.30 Ujsághírek. 17 és 30: Szerb cigányzene hangversenye. 20: Dr. Jettics Pavle előadása a modern Japánról. 20.25: Az „Obilics” dalegylet hangversenye. 21.30: Hírek. 21.40: A rádió zenekar hangversenye. 22.50: Gramofónhangverseny.

Zágreb. 11.30: Délelőtti hangverseny. 12: Déli harangszó a Márkus templomból. 12.05: Déli hangverseny. 17: Hangverseny-közvetítés a „Manon” cukrázdából. 20.35: A „Merkur” egylet hangversenye.

Budapest. 9: Ujsághírek. 10: Egyházi zene és szentbeszéd a Belvárosi Plébánia-templomból. 11.30: A győri rádiókiállítás alkalmából Győrben rendezett matiné helyszíni közvetítése. 16: Rádió Szabad Egyetem. 17.15: A „Magyar Cimbalom-ötös” hangversenye. 18.15: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 19 és 30: Sport- és löversenyeredmények. 19 és 45: Színműelőadások a Studióból 22: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és a nemzetközi sakkverseny eredményei. Majd Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye a Baross-kávéházból.

Berlin. 6.30: Reggeli hangverseny. 8.55: Harangjáték. 9: Zongora- és fuvolahangverseny. 11.30: Zenekari hangverseny. 13.15: Vidámságok. 13.45: Szórakoztató hangverseny. 15.30: Zongorahangverseny. 16: „Az állatcirkusz”, hangjáték. 17: Hangverseny. 20.15: Jazz-suite közvetítése a kiállításról.

Kassa. 7: Reggeli hangverseny. 11: Tézene. 16: Gyermek óra. 20: Operaközvetítés Prahából. 21: Népdalok. 22.20: Szórakoztató hangverseny Trencséntelepől.

München. 11: Harangjáték. 12: Tézene. 14.30: Szórakoztató hangverseny. 16: Ötórrai teazene. 18: Virtuóz operaábrándok. 20: Suite jazz-bandre és nagy zenekarra, Eduard Kúnecketől.

Praha. 7: Reggeli hangverseny Karlsbadból. 9: Egyházi zene. 11: Délelőtti hangverseny. 16.30: Délutáni hangverseny. 19.10: Táncczene. 20: Operatézene. 21: Népdalok és zenekari hangverseny. 22.22: Hangverseny közvetítése Trencséntelepől.

Hétfő, szeptember 9

Beograd. 11.20 és 11.45: Vizállásjelentés. 12: Pontos időjelzés. 12.10: Kis gramofónhangverseny. 12.30: Tözsdejelentések. 12 és 45: A rádió kvartett hangversenye. 13.30: Ujsághírek. 17.30: Örségváltás a királyi palota előtt. 20: Előadás a studióból. Bisson egyfelvonásosa „A vaddisznó”. 20.50: Adamovicsné-Dubska noviszadi operaénekesnő hangversenye. Geraszimenko Dimitrije zongoraművész közreműködésével. Adamovicsné Schubert dalokat és operáriákat énekel. 21.55: Ujsághírek. 22.05: Jerkovic Dusán verseiből olvas fel. 22.45: A rádió kvartett hangversenye.

Budapest. 9.15: A m. kir. 1. honvédelmi gyalogezred zenekarának hangversenye. 12: Déli harangszó. Hangverseny. 14.30: Hírek, élelmiszerárak. 15.45: Fulton-rendszerű képátvitel. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás-, vizállásjelentés és hírek. 17.10: Bura Sándor és cigányzenekarának hangversenye. 19.15: Ifj. Hegedüs Sándor novellái. 20: Orosz hangverseny. 21.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek és a nemzetközi sakkverseny eredményei. Majd: Bauer szalónzenekarának és jazz-bandjének hangversenye a margitszigeti Spolarich étteremből.

Berlin. 14: Gramofónhangverseny. 17: Tézene, utána hírek. 19.30: Lortzing: „Der Wildschütz” című operájának közvetítése, utána táncczene.

Kassa. 12.05: Déli hangverseny. 17.10: Kamarazene. 20: Népszerű est.

Hálószoza berendezését

legolcsóbban SZIGETI ES TÁRSA Željeznička u. 79. butorkereskedésben szerezheti be. Kedvező fizetési feltételek! Iztelés RADIO SZEKRENYEK készpénz áron részletfizetéssel is

SPORT**A mai mérkőzések**

Az időjárás ugylátszik tudomásulvette, hogy a kánikula ideje lejárt és a strandolás örömei helyett immár a sportpályák nyujtanak kellemes vasárnapi szórakozásokat. Ma már országszerte teljes gőzerővel megindul a futball és a noviszadi kerületben alig akad csapat, amely tétlenül tölti a mai vasárnapot.

Noviszadon két elsőosztályu mérkőzés kerül eldöntésre. A Karagyörgye pálya programja a

Zemuni Spárta—Vojvodina

mérkőzés, amelytől egy-két gólos Vojvodina győzelmet várunk. A mérkőzés délután fél 5 órakor kezdődik, előtte háromórás kezdettel előmérkőzést rendeznek.

A NAK pályán a Rádnicski—NAK

barátságos mérkőzés kerül lejátszásra. A Rádnicski többé-kevésbé teljesen felkészült már a bajnoki szezonra, míg a NAK-ban most folynak a végső simítások. Csekély gólkülömbőségű Rádnicski győzelem valószínű. Ezt a mérkőzést is fél 5 órakor kezdik. Előtte három órai kezdettel

Noviszadi Drukkerek—Sofőrök

mérkőzés gondoskodik a NAK pálya vasárnap délutáni derűs hangulatáról.

A vidéki elsőosztályu csapatok közül Temerinben a

Szubotici M. T. C.—TTC

mérkőzés kerül eldöntésre. A TTC kissé sokáig „nyaralt” és esetleges győzelme a szubotici elsőosztály egyik élesapata ellen, kellemes feltűnéssel szolgálta.

A másodosztályu bajnokságok mai első fordulóján a

PAK—Fruskogorac**Gradjanski—Szloga****Szlovacski—Hajduk****Spárta—Rudár****Mitr. Trgovacski—Indj. Rádnicski**

mérkőzések kerülnek eldöntésre. A PAK, a Szloga, a Szlovacski, a Spárta és a mitrovicai Trgovacski a favoritok.

Állandó rayon képviselőket

Jó provizióval, esetleg fix havi fizetéssel, állami értékpapírok részletfizetésre való eladására, valamint új cikk részére keres egy szolid és tőkeerős vállalat. Agilis ügynökök küldjék be ajánlataikat Publicitas d.d. Zagreb címre, Guduličeva ulica 11. »Solid 20549« jeligére.

Ma, vasárnap este nagy
kerti táncmulatság
amerikai börtönnel

a Csokota vendéglőben
Elsőrendű tamburazene és kitűnő italok
Herbst Péter, vendéglős
Berányi telep III. csoport 233. A volt katonai golyófogó mögött

Ma, vasárnap este nagy

3 szobás lakás
a város központjában 1930. 1 ére kiadó
Interkontinentale A. G. Novisad
Poštanska ul. 14. Telefon 23-28

Irodának a kalmás

3 szobás lakás

a város központjában 1930. 1 ére kiadó
Interkontinentale A. G. Novisad
Poštanska ul. 14. Telefon 23-28

Ma, vasárnap elsőrendű vonószene
és minden hétfőn este

halvacsora

LEMLER JÓZSEF vendéglősnél
Futaki ut 99. Kálváriával szemben

NORA RÁDIÓK

valamint hangszórók keltették a legnagyobb feltűnést a berlini rádiókiállítás melynél a berlini „Der Montag“ többek között a következőket írja: ...és egyike a kiállítás legtekélyesebb készülékeinek a „Nora 4 lémpás neutro-villanyrádió. LERAKAT:

KRAUSZ NIKOLA
NOVISAD, JEVREJSKA 18. TEL.: 23-25

1-a mész, cement

Relbsand
vagon és kisebb tételekben a legolcsóbban szállít
GAUSZ JÁNOS NOVISAD, Futoski put 66
TELEFON 25-34

NOVISZÁDI IZR. HITKÖZSÉG**Hirdetmény**

Alulírott előjáróság ezton értesíti a t. hitközségi tagokat, hogy az imaszékek kibérlésének ideje f. é. szeptember hó 8-án veszi kezdetét, miért is felkéretnek a t. hitközségi tagok, hogy az imaszékek kibérléséről idejekorán gondoskodni sziveskedjenek, miután belépőjegy nélkül senki sem bocsáttatik a templomba.

Azon hitközségi tagok, kik mult évi imaszékeiket továbbra is bérelni óhajtják, sziveskedjenek ebbeli szándékukat f. é. szeptember hó 21-ig a hitközség jegyzői hivatalában bejelenteni, mert ezen határidőn túl meg nem hosszabbított és le nem foglalt imaszékeket új igénylőknek fogjuk kiadni.

Középiskolai szegény tanulók, katonák és egyáltalán szegények, kik a főünnepken templomba menni óhajtanak, a jegyzői hivatalban jelentkezzenek belépőjegyek végett.

Noviszád, 1929. évi augusztus 28-án.
Az előjáróság.

ELADÓ
Magyar állami gyártmányu, keveset használt 4 lóerős komplett **osépiógép**, egy **Ford auto** átalakítható teherre is, **kötőgép** és két **Fordson traktor**
Bővebbet: Jugofortunánál, Novisad

Lakatosokat és tanoncokat felvesz

BRAČA KRAMER
Novisad, Mali Liman

Jó karban levő ajtók és ablakok eladók

Magyar ucca 39

Nagyban! Kicsinyben!

Iskolatáskák

bőröndök, női ritkítók és főtballi labdákat készít és szállít minden mennyiségben, **LAZAR M. LAZAREVIĆ**, Novisad, bőrönd, táskák készítő és üzlet Pašičeva ulica 30. Nagyban — Kicsinyben. Nyersek, komplett garnitúra, teljes felszereléssel 1150.— dinarert,

Szerb és német **levelezőny** gyorsírás tudással, azonnal felvétetik **Ajánlatok** „KRZMAR NOVISAD“ jelige alatt Kardos hírdetvállalathoz Novisad, kéretnek

Munkás leányok

komolyabb munkára felvétetnek
„Pax“ Futoski put 48

Kedvező alkalom kínálkozik a **könyvvitelnek** gyakorlati és elméleti módon való **megtanulására** Érdeklődők írjanak prospektusért: „Könyvszakértő“ Novisad, Postafiók 75. címre

Helybeli nagyobb vállalat részére azonnali belépésre

levéltári minőségben mindhárom nyelvet értő, komolyabb egyén kerestetik. Részletes ajánlatok „Állandó állás“ jeligére Schmoika hírdetvállalathoz küldendők

HIRDESSEN

A
DÉLBÁCSKÁBAN

FLY-TOX

(FLÁJ TOKSZ)

Kiirtja a molyokat, legyeket, poloskákat, szunyogokat, valamint az összes rovarokat és azok petéit. Hatása gyors, biztos. Szaga kellemes és nem hagy a ruhán és fehérneműn foltot.

Mindenütt kapható!

eredeti kék csomagolásban, francia felirással

Övökodjunk ulánzatoktól!

Gyári lerakat a Vajdaság és Szerémség részére

KEMIKALIJA

vegyszerek nagybani raktára

NOVISAD

Arsz Teodorovića (Štikina) ulica 7.

Jó házból való kifutófu

azonnal felvétetik
Kohn Ignác és Fia
cégnél
Futoski put 29

Ügyes faügyönköket

felveszek fix fizetéssel és magas jutalékkal
Cím a kiadóban

Kifutó fiu

azonnal felvétetik. Biciklizni tudók előnyben.

Cím a kiadóban.

Vasalónót

és egy fényezőlegényt felvesz

Kapmajer Mihályné
vasalóintézete
Futaki u. 43

Házat vendéglővel és teljes felszereléssel és 6 hold szállót

terméssel és inventárral Kamenicán, olcsón elad „MORE“, Novisad, Aleksandrova 3. Teher van rajta

ÉRTESITEM

tisztelt vevőimet, hogy üzemet Noviszád, Njegoseva 9 alól

áthelyeztem Kr. Aleksandra 9. alá

Az elkövetkezendő szezonra nagy raktárral álok mélyen tisztelt vevőim rendelkezésére, mindenkinél olcsóbb áron. Átalakítást, festést minden színben, 12 óra alatt, vidékiek: 6 óra alatt kielégítve. Vasalást, szalagcsérét stb. kényelmes hely ségemben megvárnai is lehet

FOJT, kalapos mester**Ujitsa meg! előfizetését**

A halott emlékének tisztelete a legrészesebb emberi erény!

Temetések rendezését,

exhumálást, szállítást, bármely vidékről (külföldről is), a legnagyobb figyelemmel és pontossággal a legrészesebb árak mellett vállalom.

GOLGOTA

Id. **LENKEY IMRE 66 FIA**

Novi Sad, Uspenska ulica 12. sz.

Raktáron tartok kész butorokat, elvállalok butor, épület és üzletberendezési munkákat.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
TOMÁN SÁNDOR